

WOJEWÓDZKI FUNDUSZ
OCHRONY ŚRODOWISKA
I GOSPODARKI WODNEJ
W ŁODZI

DEKLARACJA ŚRODOWISKOWA EMAS ZA ROK 2022

Łódź, 11 października 2023 r.

SPIS TREŚCI

Cel i zakres deklaracji środowiskowej	3
Oświadczenie weryfikatora środowiskowego	4
Informacje ogólne	5
Nazwa i adres	5
Organy Funduszu	6
Kontekst organizacji	7
Opis działalności	8
Analiza SWOT	11
Potrzeby i oczekiwania zainteresowanych stron	14
Polityka środowiskowa	18
Opis systemu zarządzania środowiskowego	20
Aspekty środowiskowe	23
Aspekty bezpośrednie	27
Aspekty pośrednie	28
Cele i zadania środowiskowe	33
Cele i zadania środowiskowe związane aspektami środowiskowymi bezpośrednimi	33
Cele i zadania środowiskowe związane aspektami środowiskowymi pośrednimi	34
Efekty działalności środowiskowej	61
Efekty działalności środowiskowej związane z aspektami bezpośrednimi	61
Efekty działalności środowiskowej związane z aspektami pośrednimi	64
Uczestnictwo pracowników w systemie EMAS i współdziałanie ze społecznością lokalną	82

Cel i zakres deklaracji środowiskowej

Celem deklaracji środowiskowej jest dostarczenie wszystkim zainteresowanym stronom, w tym społeczności lokalnej, firmom współpracującym i instytucjom administracji publicznej, informacji dotyczących osiągnięć i efektów działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w 2022 r.

Deklaracja środowiskowa obejmuje m.in. opis systemu zarządzania środowiskowego, będącego częścią wdrożonego w Funduszu Zintegrowanego Systemu Zarządzania zgodnego z wymaganiami norm: PN EN ISO 9001:2015; PN-EN ISO 14001:2015, SPZK, wydanie III z kwietnia 2014 r., Rozp. Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) 1221/2009 z dnia 25.11.2009 (EMAS) oraz Rozp. Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) r 2017/1505 z dnia 28.08.2017 r. zmieniające Załączniki I, II i III Rozp. Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) r. 1221/2009 z dnia 25.11.2009 w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS) oraz Rozp. Komisji (UE) 2018/2026 z dnia 19 grudnia 2018 r. zmieniające załącznik IV do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS).

Ponadto deklaracja zawiera opis aspektów środowiskowych wraz z powiązаныmi z nimi celami i zadaniami środowiskowymi oraz efektami działalności środowiskowej.

Wszystkie prezentowane w deklaracji informacje i dane obejmują okres od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r.

Fot. 1. Siedziba WFOŚiGW w Łodzi przy ul. Dubois 118.

Oświadczenie weryfikatora środowiskowego

OŚWIADCZENIE WERYFIKATORA ŚRODOWISKOWEGO W SPRAWIE CZYNNOŚCI WERYFIKACYJNYCH I WALIDACYJNYCH

Centrum Certyfikacji Jakości Wojskowej Akademii Technicznej reprezentowane przez Dyrektora Joannę Jasińską (nazwisko), o numerze rejestracji weryfikatora środowiskowego EMAS PL-V-0002 akredytowany(-a) lub licencjonowany(-a) w odniesieniu do zakresu 64.92 (kod NACE) oświadcza, że przeprowadził(-a) weryfikację, czy obiekt(-y) lub cała organizacja, o których mowa w ~~deklaracji środowiskowej~~/uaktualnionej deklaracji środowiskowej(*) organizacji **Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi** (nazwa) o numerze rejestracji (jeśli jest dostępny) PL 2.10-003-75 spełnia wszystkie wymogi rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. dotyczące dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS).

Podpisując niniejszą deklarację oświadczam, że:

- weryfikacja i walidacja zostały przeprowadzone w pełnej zgodności z wymogami rozporządzenia (WE) nr 1221/2009,
- wyniki weryfikacji i walidacji potwierdzają, że nie ma dowodów na brak zgodności z mającymi zastosowanie wymaganiami prawnymi dotyczącymi środowiska,
- dane i informacje zawarte w ~~deklaracji środowiskowej~~/zaktualizowanej deklaracji środowiskowej(*) organizacji/~~obiektu~~(*) dają rzetelny, wiarygodny i prawdziwy obraz całej działalności organizacji/~~obiektu~~(*) w zakresie podanym w deklaracji środowiskowej.

Niniejszy dokument nie jest równoważny z rejestracją w EMAS. Rejestracja w EMAS może być dokonana wyłącznie przez organ właściwy na mocy rozporządzenia (WE) nr 1221/2009. Niniejszego dokumentu nie należy wykorzystywać jako oddzielnej informacji udostępnianej do wiadomości publicznej.

Sporządzono w Warszawie dnia 28.11.2023

DYREKTOR
Centrum Certyfikacji Jakości
Wydziału Bezpieczeństwa, Logistyki
i Zarządzania Wzrostem
dr inż. Joanna JASIŃSKA

Informacje ogólne

Nazwa i adres

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi

ul. Dubois 118, 93-456 Łódź

Tel.: 42 663-41-00, fax: 42 633 41-01

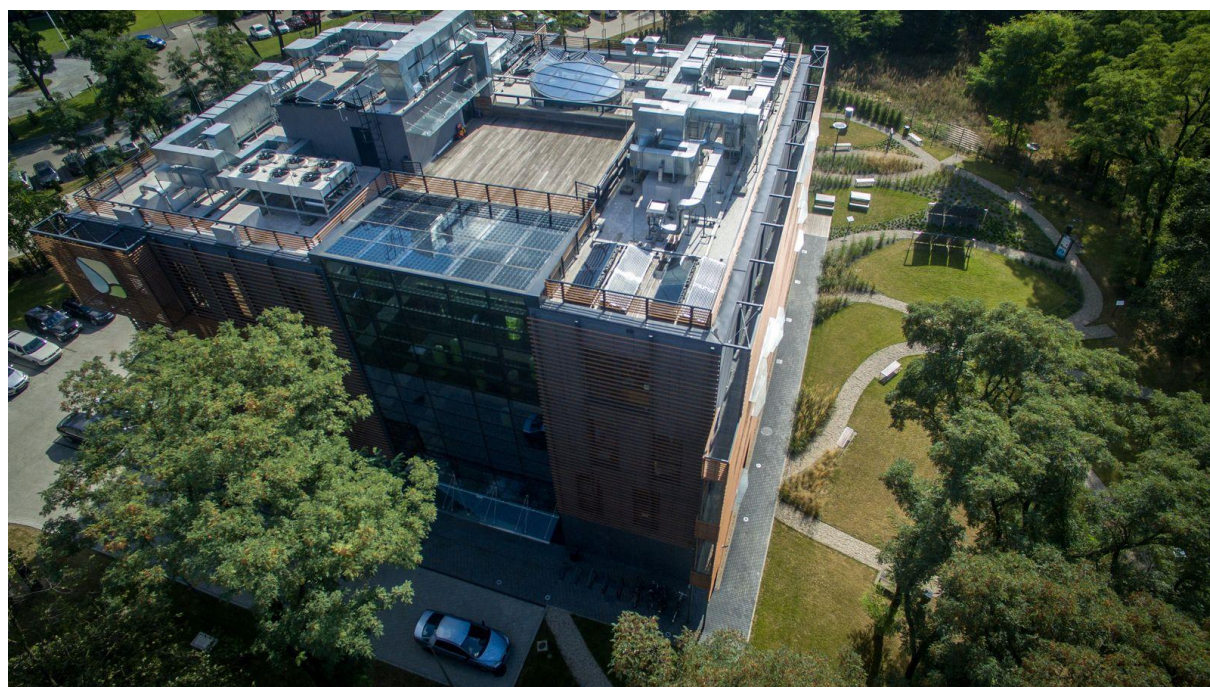
E-mail: fundusz@wfosigw.lodz.pl

Od roku 2016 Fundusz realizuje swoje zadania w siedzibie zlokalizowanej przy ul. Dubois 118 w Łodzi.

Czterokondygnacyjny, nowoczesny biurowiec zaprojektowano z wykorzystaniem instalacji proekologicznych, opartych między innymi na odnawialnych źródłach energii. Jest to pierwszy tego typu budynek użyteczności publicznej w Łodzi.

Obiekt jest wyposażony w:

- instalację solarną – kolektory słoneczne przetwarzające energię słoneczną na ciepłą, służącą do podgrzewania wody użytkowej;
- instalację grzewczo-chłodzącą, pracującą w oparciu o dolne źródło ciepła, wykorzystujące ciepło lub chłód ziemi;
- instalację fotowoltaiczną – ogniwa fotowoltaiczne, umieszczone na dachu oraz w południowej fasadzie budynku, pobierające energię słoneczną, która przetwarzana jest na energię elektryczną.

Fot. 2. Instalacje fotowoltaiczne na budynku siedziby WFOŚiGW w Łodzi.

Źródłem ciepłej wody użytkowej jest m.in. instalacja solarna (kolektory słoneczne usytuowane są w otoczeniu budynku), natomiast chłodzenie i ogrzewanie pomieszczeń odbywa się poprzez instalację VRV (ze zmiennym przepływem czynnika chłodniczego). Wentylacja części pomieszczeń odbywa się za pomocą uzdatnionego powietrza, przygotowanego wstępnie w poziomym wymienniku gruntowym, wykorzystującym ciepło lub chłód ziemi, z odzyskiem ciepła z powietrza wywiewanego (rekuperacja). Dolne źródło ciepła służy zarówno do chłodzenia, jak i ogrzewania budynku.

Budynek jest zasilany w energię elektryczną z dystrybucyjnej sieci miejskiej, jak również z własnego mikroźródła w postaci mikroinstalacji fotowoltaicznej. Otoczenie budynku oświetlone jest m.in. lampami autonomicznymi ze zintegrowanymi panelami fotowoltaicznymi. Na terenie posesji znajduje się miejsce segregacji odpadów. Ponadto w budynku mieszczą się: sala pokazowo-edukacyjna połączona z konferencyjną, które są wykorzystywane do prowadzenia działań z zakresu edukacji ekologicznej. W otoczeniu budynku urządzono ścieżki edukacyjne służące propagowaniu zagadnień związanych z ochroną środowiska.

Organy Funduszu

1. RADA NADZORCZA

Od 1 stycznia 2022 roku Rada Nadzorcza obradowała w składzie:

- **Patrycja Szpak-Lichota** - Przewodnicząca Rady Nadzorczej;
- **Paweł Sałek** – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
- **Dominik Gabrysiak** – wyznaczony przez Zarząd Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- **Łukasz Michalski** – wyznaczony przez Ministra Klimatu spośród przedstawicieli nauk lub organizacji pozarządowych;
- **Olgierd Górecki** – wyznaczony przez Wojewodę Łódzkiego

2. ZARZĄD

W roku 2022 (do chwili obecnej) Zarząd Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi obradował w następującym składzie:

- **Wojciech Miedzianowski** – Prezes Zarządu,
- **Anna Górczyńska** – Zastępca Prezesa Zarządu.

3. PEŁNOMOCNIK ZARZĄDU DS. SYSTEMU ZARZĄDZANIA

- **Marzena Ciechulska**, realizowała te zadania do 25 stycznia 2022 r.

Obsługę techniczno-organizacyjną organów Funduszu realizujących zadania ustawowe zapewnia **Biuro Funduszu**, w którym w dniu 31.12.2022 r. zatrudnionych było 133 pracowników.

Kontekst organizacji

Opis działalności

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi działa od 1993 roku. Początkowo funkcjonował jako samodzielna instytucja sektora finansów publicznych, a od 2010 r. jako samorządowa osoba prawna w rozumieniu ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r. Fundusz prowadzi działalność na podstawie ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 1973 z późn.zm.)

Szczegółowy sposób prowadzenia gospodarki finansowej wojewódzkich funduszy, określiła Rada Ministrów w rozporządzeniu z dnia 16.11.2010 r. w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Dz.U. z 2018 r. poz. 592). Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi wraz z innymi wojewódzkimi funduszami oraz Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej obsługują jedną spójną dziedzinę zadań publicznych: finansowe wspieranie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w Polsce.

Fundusz jest istotnym elementem wdrażania regionalnej polityki ochrony środowiska. Udzielając finansowego wsparcia dąży do realizacji celów długoterminowych określonych w Strategii działania WFOŚiGW na lata 2021–2024.

Celem działania wojewódzkich funduszy jest finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w zakresie określonym w **art. 400a ust. 1 pkt 2, 2a, 5-22 i 24-42**.

1. Finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej obejmuje:

2) przedsięwzięcia związane z ochroną wód;

2a) przedsięwzięcia związane z wdrożeniem programu działań, o którym mowa w art. 104 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne;

5) wspomaganie realizacji zadań modernizacyjnych i inwestycyjnych, służących ochronie środowiska;

6) działania z zakresu zagospodarowania odpadów nielegalnie przemieszczonych, w przypadkach, o których mowa w art. 23-25 rozporządzenia (WE) nr 1013/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie przemieszczania odpadów (Dz. Urz. UE L 190 z 12.07.2006, str. 1), wspomaganie realizacji zadań przeciwdziałających nielegalnemu przemieszczaniu odpadów, w tym tworzenia miejsc spełniających warunki magazynowania odpadów, o których mowa w art. 24a ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach;

7) koszty gospodarowania odpadami z wypadków, o których mowa w ustawie z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach;

8) przedsięwzięcia związane z gospodarką odpadami;

8a) wykonywanie badań i pomiarów związanych z odpadami przez organy Inspekcji Ochrony Środowiska oraz badań laboratoryjnych w zakresie zawartości metali ciężkich w bateriach lub akumulatorach przez Inspekcję Handlową;

8b) finansowanie w całości lub w części wpisów w sprawach prowadzonych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska przed sądami administracyjnymi;

- 8c) koszty usunięcia odpadów i gospodarowania nimi w przypadku, o którym mowa w art. 26a ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach;
- 9) przedsięwzięcia związane z ochroną powierzchni ziemi, z wyłączeniem remediacji polegających na samooczyszczaniu;
- 9a) przedsięwzięcia związane z niepolegającą na samooczyszczaniu remediacją historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi, jeżeli obowiązującym do przeprowadzenia remediacji jest regionalny dyrektor ochrony środowiska lub władająca powierzchnią ziemi jednostka samorządu terytorialnego;
- 9b) realizację zadań wyspecjalizowanej jednostki, o której mowa w art. 16 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową oraz o niektórych fluorowanych gazach cieplarnianych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2065);
- 10) wydatki na prace, o których mowa w art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 14 lipca 2000 r. o restrukturyzacji finansowej górnictwa siarki (Dz. U. z 2016 r. poz. 1752);
- 10a) wspomaganie energooszczędnego budownictwa drewnianego;
- 11) badania i upowszechnianie ich wyników oraz postęp techniczny w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej;
- 12) rozwój przemysłu produkcji środków technicznych i aparatury kontrolno-pomiarowej, służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej;
- 13) rozwój sieci stacji pomiarowych, laboratoriów i ośrodków przetwarzania informacji, służących badaniu stanu środowiska;
- 14) system kontroli wnoszenia przewidzianych ustawą opłat za korzystanie ze środowiska, w szczególności tworzenie baz danych podmiotów korzystających ze środowiska obowiązanych do ponoszenia opłat;
- 15) wspomaganie realizacji zadań państwowego monitoringu środowiska, innych systemów kontrolnych i pomiarowych oraz badań stanu środowiska, a także systemów pomiarowych zużycia wody i ciepła;
- 16) wspomaganie systemów gromadzenia i przetwarzania danych związanych z dostępem do informacji o środowisku;
- 17) działania polegające na zapobieganiu i likwidowaniu poważnych awarii oraz szkód górniczych, a także ich skutków;
- 18) prowadzenie obserwacji terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy;
- 19) przeciwdziałanie klęskom żywiołowym i likwidowanie ich skutków dla środowiska;
- 19a) zapobieganie wprowadzaniu do środowiska i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się w środowisku inwazyjnych gatunków obcych w rozumieniu art. 3 pkt 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1143/2014 z dnia 22 października 2014 r. w sprawie działań zapobiegawczych i zaradczych w odniesieniu do wprowadzania i rozprzestrzeniania inwazyjnych gatunków obcych (Dz. Urz. UE L 317 z 04.11.2014, str. 35, z późn. zm.);
- 20) zapobieganie skutkom zanieczyszczenia środowiska lub usuwanie tych skutków, w przypadku gdy nie można ustalić podmiotu za nie odpowiedzialnego;
- 21) przedsięwzięcia związane z ochroną powietrza;
- 22) wspomaganie wykorzystania lokalnych źródeł energii odnawialnej oraz wprowadzania bardziej przyjaznych dla środowiska nośników energii;
- 24) wspomaganie ekologicznych form transportu;

- 25) działania z zakresu rolnictwa ekologicznego bezpośrednio oddziałujące na stan gleby, powietrza i wód, w szczególności prowadzenie gospodarstw rolnych produkujących metodami ekologicznymi położonych na obszarach podlegających ochronie na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- 25a) opracowywanie audytów krajobrazowych;
- 26) działania związane z utrzymaniem i zachowaniem parków oraz ogrodów, będących przedmiotem ochrony na podstawie przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;
- 27) opracowywanie planów ochrony dla obszarów podlegających ochronie na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz prowadzenie monitoringu przyrodniczego;
- 28) przedsięwzięcia związane z ochroną i przywracaniem chronionych gatunków roślin lub zwierząt;
- 29) przedsięwzięcia związane z ochroną przyrody, w tym urządzenie i utrzymanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień oraz parków;
- 30) zadania związane ze zwiększaniem lesistości kraju oraz zapobieganiem szkodom w lasach i likwidacją tych szkód, spowodowanych przez czynniki biotyczne i abiotyczne;
- 31) profilaktykę zdrowotną dzieci zamieszkałych na obszarach, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska;
- 31a) zadania związane z racjonalnym wykorzystaniem żywności oraz przeciwdziałaniem jej marnowaniu;
- 32) edukację ekologiczną oraz propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju;
- 33) przygotowywanie i obsługę konferencji krajowych i międzynarodowych z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej;
- 34) działania z zakresu gromadzenia i rozpowszechniania informacji o najlepszych dostępnych technikach oraz działania związane z rejestracją i analizą wniosków o wydanie pozwolenia zintegrowanego i wydanych pozwoleń zintegrowanych, o których mowa w art. 206 i 212;
- 35) opracowywanie i wdrażanie nowych technik i technologii w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w szczególności dotyczących ograniczania emisji i zużycia wody, a także efektywnego wykorzystywania paliw;
- 36) wydatki na nabywanie, utrzymanie, obsługę i zabezpieczenie specjalistycznego sprzętu i urządzeń technicznych, służących wykonywaniu działań na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej;
- 37) wojewódzkie programy ochrony środowiska, programy ochrony powietrza, plany działań krótkoterminowych, programy ochrony przed hałasem, programy ochrony i rozwoju zasobów wodnych, plany gospodarki odpadami, plany gospodarowania wodami oraz krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych, a także wspomaganie realizacji i systemu kontroli tych programów i planów;
- 37a) zadania służące wsparciu polskich technologii środowiskowych w kraju i za granicą, będące elementami polityki ochrony środowiska i pozostające w kompetencji ministra właściwego do spraw klimatu;
- 38) współfinansowanie projektów inwestycyjnych, kosztów operacyjnych i działań realizowanych z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi;
- 39) przygotowywanie dokumentacji przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, które mają być współfinansowane ze środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi;

- 40) współfinansowanie projektów inwestycyjnych, kosztów operacyjnych i działań realizowanych z udziałem środków bezzwrotnych pozyskiwanych w ramach współpracy z organizacjami międzynarodowymi oraz współpracy dwustronnej;
- 41) współfinansowanie przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych na zasadach określonych w ustawie z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 711 i 2275 oraz z 2021 r. poz. 868);
- 41a) przedsięwzięcia związane z wdrażaniem i funkcjonowaniem systemu ekozarządzania i audytu (EMAS) oraz systemu weryfikacji technologii środowiskowych (ETV);
- 41b) finansowanie, w części, funkcjonowania azylu dla zwierząt w rozumieniu art. 5 pkt 1e ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- 42) inne zadania służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej, wynikające z zasady zrównoważonego rozwoju i zgodne z polityką ochrony środowiska.

Fundusz działa na terenie województwa łódzkiego i koncentruje się głównie na wspieraniu przedsięwzięć z zakresu ochrony wód i gospodarki wodnej, ochrony powietrza, ochrony ziemi, ochrony przyrody, badań naukowych, edukacji ekologicznej oraz monitoringu, zapobieganiu i likwidacji nadzwyczajnych zagrożeń środowiska.

Udzielanie pomocy finansowej ze środków Funduszu następuje na podstawie umów cywilnoprawnych, zgodnych z Zasadami udzielania pomocy finansowej ze środków WFOŚiGW w Łodzi oraz z zapisami programów priorytetowych lub regulaminami konkursów.

Ponadto Fundusz udziela dofinansowania na podstawie m.in. następujących dokumentów:

- Kryteria wyboru przedsięwzięć finansowanych ze środków WFOŚiGW w Łodzi;
- Lista przedsięwzięć priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi na 2022 rok;
- Procedura udzielania dofinansowania na realizację zadań ze środków WFOŚiGW w Łodzi;
- Proces obsługi Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”;
- Katalog kwalifikacji kosztów dla zadań dofinansowywanych ze środków WFOŚiGW w Łodzi.

Analiza SWOT WFOŚiGW w Łodzi¹

MOCNE STRONY

wszelkie fakty mające pozytywny wpływ na działalność Funduszu, które WFOŚiGW w Łodzi może kształtować sprawczo, tj. może nimi zarządzać

POTENCJAŁ INSTYTUCJONALNY:

- kompetentna i wykwalifikowana kadra, z dużą praktyką zawodową oraz doświadczenie instytucjonalne umożliwiające właściwą realizację zadań, w tym w zakresie wdrażania i zarządzania programami operacyjnymi Unii Europejskiej;
- Zintegrowany System Zarządzania zgodny z normą PN-EN ISO 9001:2015, uwzględniający wymagania środowiskowej normy PN-EN ISO 14001:2015, certyfikat EMAS;
- współtworzony z NFOŚiGW stabilny, spójny system finansowania działań proekologicznych pozwalający na redystrybucję kar i opłat za korzystanie ze środowiska na terenie, z którego pochodzą.

DZIAŁALNOŚĆ PODSTAWOWA I POTENCJAŁ FINANSOWY:

- wypracowane zasady gospodarki finansowej i procedur finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej, pozwalające na wypłacanie kwot wyższych niż uzyskiwane z opłat i kar środowiskowych;
- wiarygodność finansowa i stabilność potencjału finansowego Funduszu gwarantująca współfinansowanie znacznego zakresu przedsięwzięć;
- wieloletnie doświadczenie w finansowaniu przedsięwzięć ochrony środowiska i gospodarki wodnej, bliska współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego, instytucjami ochrony środowiska, bankami i przedsiębiorcami sprawiająca, że Fundusz jest wiodącą instytucją finansującą proekologiczne przedsięwzięcia wspierające wdrażanie wojewódzkich i krajowych polityk środowiskowych;
- zorientowanie na Beneficjenta oraz terytorialna bliskość do Beneficjentów i znajomość środowiskowych aspektów rozwoju kraju i rozwoju województwa, potrzeb i problemów beneficjentów oraz planów inwestycyjnych w województwie;
- elastyczność i możliwość szybkiego reagowania na bieżące wyzwania i potrzeby;
- różnorodne formy dofinansowania dostosowane do specyfiki celów i potrzeb beneficjentów, oparte na przejrzystych, akceptowanych przez krajowe instytucje kontrolne procedurach;
- otwartość na zmiany i elastyczność podejścia w zakresie ekoinnowacji;
- realizacja wspólnych programów z NFOŚiGW pozwalająca na zwiększenie budżetu, objęcie pomocą większej liczby Beneficjentów oraz uzyskanie większego efektu ekologicznego i rzeczowego;
- podejście niekomercyjne - kierowanie się przy udzielaniu dofinansowania na zadania proekologiczne interesem środowiskowym i publicznym, a nie wyłącznie opłacalnością przedsięwzięć przy zastosowaniu zobiektywizowanego, bezstronnego procesu przyznawania dofinansowania;
- mobilizowanie na rzecz środowiska środków z innych źródeł (efekt dźwigni).

SŁABE STRONY

wszelkie fakty mające negatywny wpływ na działalność Funduszu, które WFOŚiGW w Łodzi może kształtować sprawczo – może nimi zarządzać

POTENCJAŁ INSTYTUCJONALNY:

- niejednorodność i słabość cyfrowej wymiany informacji i dobrych praktyk między instytucjami finansującymi zadania z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej;
- wymagający poprawy i rozbudowy cyfrowy system obsługi beneficjentów i e-usługi – PORTAL BENEFICJENTA (pożyczki, dotacje, przekazanie środków pjb, umorzenia – generator wniosków o dofinansowanie, elektroniczny system rozliczeń, komunikacja).

DZIAŁALNOŚĆ PODSTAWOWA I POTENCJAŁ FINANSOWY:

- rozbudowana dokumentacja związana z przyznawaniem i rozliczaniem dofinansowania przedsięwzięć proekologicznych oraz w procesach wewnętrznych w Funduszu;
- niejednorodność, wymagający aktualizacji w skali kraju, system ewidencjonowania i raportowania efektów ekologicznych;
- wymagający udoskonaleń proces wymiany informacji wewnątrz Funduszu i dobrych praktyk.

SZANSE

wszelkie fakty mające pozytywny wpływ na działalność Funduszu, których WFOŚiGW w Łodzi nie może kształtować sprawczo (tj. może jedynie na nie reagować)

- zachowanie samodzielności funkcjonowania Funduszu i zdecentralizowanego systemu pobierania i dystrybucji kar i opłat za korzystanie ze środowiska pozwalające na pozostawienie środków na rynku, z którego pochodzą (sprawiedliwe i lokalne realokowanie środków) i utrzymanie wysokiego poziomu zaufania i zadowolenia Beneficjentów;
- przewidywany znaczny strumień środków finansowych unijnych z nowej perspektywy 2021–2027 na zadania ochrony środowiska i wynikająca z nich szansa dotycząca uczestnictwa Funduszu we wdrażaniu polityk i strategii krajowych i regionalnych oraz ze Strategii Europejski Zielony Łódź;
- rozszerzenie obszaru funkcjonowania Funduszu o działalność wspierającą Wnioskodawców i Beneficjentów – szkolenia, doradztwo;
- nowe obszary zrównoważonego rozwoju: innowacje i nowe technologie, gospodarka o obiegu zamkniętym;
- rosnąca świadomość ekologiczna: samorządów terytorialnych, instytucji publicznych, podmiotów gospodarczych organizacji pozarządowych i społeczeństwa, jak również ciągły wzrost wagi problematyki ochrony środowiska;

- poprawa ściągalności kar i opłat za korzystanie ze środowiska;
- wzrastające zapotrzebowania na środki finansowe przeznaczone na odnawialne źródła energii oraz na inwestycje ukierunkowane na ochronę środowiska, m.in. wynikające z konieczności wypełnienia zobowiązań nałożonych na Polskę po wejściu do Unii Europejskiej;
- zwiększenie możliwości dotarcia do potencjalnych beneficjentów zarówno z informacją oraz dofinansowaniem, nie obciążając organizacyjnie Funduszu poprzez wykorzystanie programów parasolowych i włączenie do dystrybucji jednostek samorządu terytorialnego w ramach programów skierowanych do klienta masowego;
- współpraca z instytucjami publicznymi i bankami komercyjnymi;
- wzrastające zapotrzebowanie i zwiększenie chęci potencjalnych wnioskodawców do uwzględniania aspektów ekologicznych w procedurach udzielania zamówień publicznych;
- rozwój e-usług dla Beneficjentów.

ZAGROŻENIA

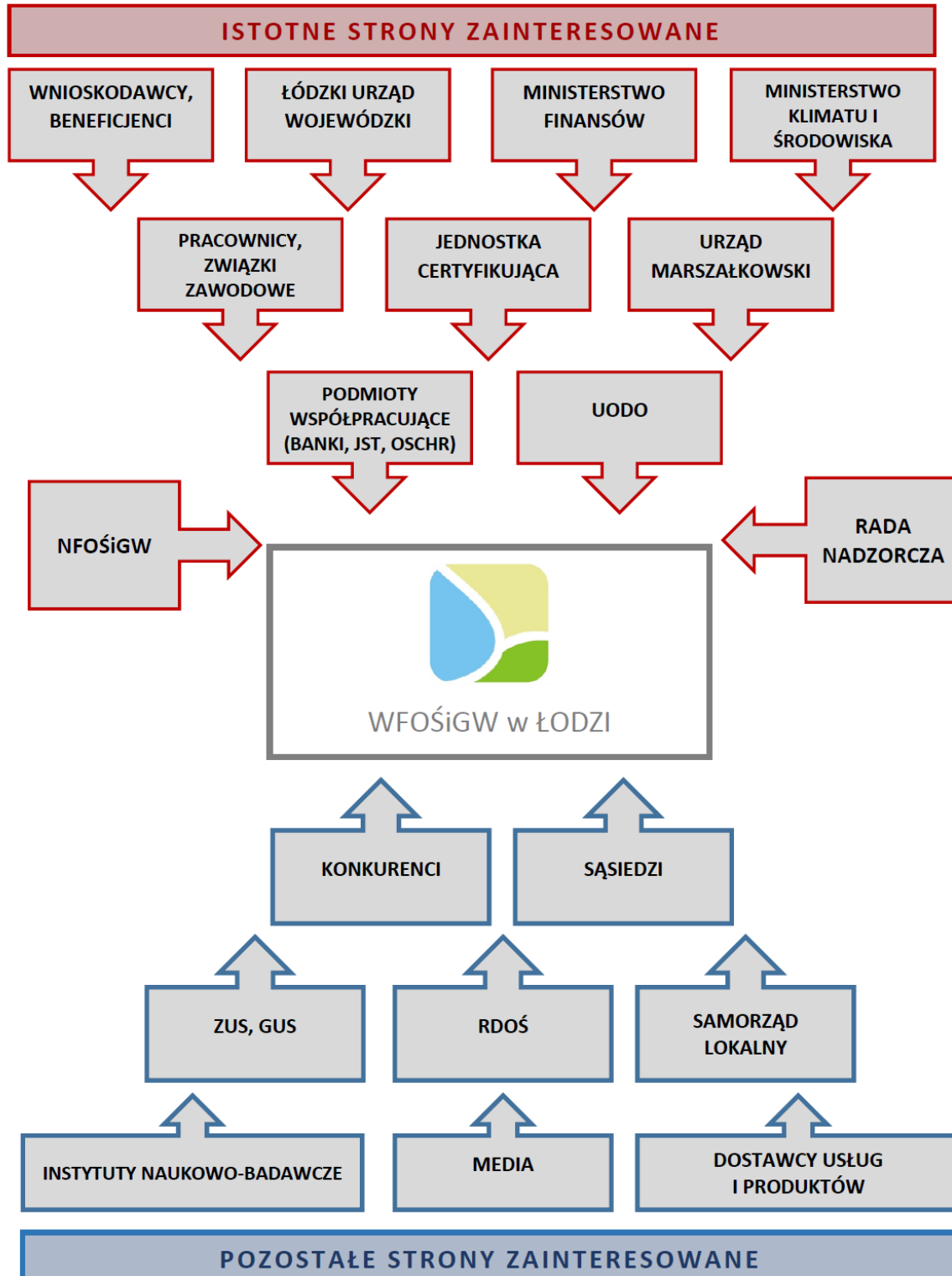
fakty mające negatywny wpływ na działalność Funduszu, których WFOŚiGW w Łodzi nie może kształtować sprawczo, może jedynie na nie reagować

- niekorzystne dla Funduszu zmiany w przepisach prawa m.in. zmierzające do likwidacji lub centralizacji systemu funduszy, ograniczające wpływy finansowe, katalog finansowanych zadań i samodzielność wojewódzkich funduszy ochrony środowiska, w tym m.in. poprzez:
- tworzenie nowych podmiotów w systemie finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej, które mogą przejąć część kompetencji funduszy,
- zmienność stawek i terminów przekazywania opłat za korzystanie ze środowiska ustalanych przez właściwego ministra ds. środowiska;
- ograniczanie możliwości przyznawania dofinansowania przedsiębiorcom ze względu na przepisy prawa wspólnotowego i przepisy krajowe dotyczące zasad udzielania pomocy publicznej;
- ograniczanie dochodów publicznych, zmniejszanie potencjału do podejmowania inwestycji proekologicznych oraz możliwości zaciągania zobowiązań przez samorządy terytorialne, jednostki budżetowe, a także przedsiębiorców;
- mniejsza skłonność beneficjentów do podejmowania ryzyka inwestycyjnego powodowana czynnikami zewnętrznymi np. aktualnym „zamrożeniem” gospodarki polskiej i światowej;
- rosnąca konkurencja sektora bankowego w zakresie możliwego finansowania pożyczkowego w warunkach niskich stóp procentowych;
- spowolnienie gospodarki światowej i polskiej spowodowane np. pandemią Covid 19.

¹ Wykorzystano analizę SWOT zawartą w „Strategii Działania WFOŚiGW w Łodzi na lata 2021–2024”.

Potrzeby i oczekiwania zainteresowanych stron

Rozpoznanie stron zainteresowanych oraz analizy oczekiwań i wymagań istotnych stron zainteresowanych, które mogą wpływać lub na które może wpływać WFOŚiGW w Łodzi, dokonał Zespół do spraw utrzymania Zintegrowanego Systemu Zarządzania.

Ryc. 1. Strony zainteresowane w WFOŚiGW w Łodzi

Tabela 1

Oczekiwania i wymagania istotnych stron zainteresowanych WFOŚiGW w Łodzi

Lp.	Strona zainteresowana:	Oczekiwania i wymagania:
1.	NFOŚiGW	<ul style="list-style-type: none"> Realizacja celu generalnego, misji i celów środowiskowych określonych we Wspólnej Strategii. Współpraca w dystrybucji środków. Przekazywanie informacji o inwestycjach prowadzonych na terenie województwa łódzkiego. Sprawozdania z gospodarowania środkami Funduszu. Opiniowanie w zakresie listy przedsięwzięć priorytetowych pod kątem zadań współfinansowanych ze środków UE. Realizacja programów priorytetowych w tym zadań określonych w umowach o udostępnienie środków.
2.	Ministerstwo Finansów	<ul style="list-style-type: none"> Stale planowanie poziomu wydatków WFOŚiGW w Łodzi (lokowanie wolnych środków). Przekazywanie informacji o posiadanych udziałach i akcjach. Przekazywanie sprawozdania z działalności oraz planu działalności i wszystkich zmianach w tych dokumentach.
3.	Ministerstwo Klimatu i Środowiska	<ul style="list-style-type: none"> Przekazywanie Sprawozdania z działalności oraz planu działalności i wszystkich zmianach w tych dokumentach. Informacja dotycząca realizacji zadań i planowanych efektów ekologicznych. Informacja o środkach planowanych do przekazania dla pjb. Przekazywanie informacji dotyczącej kontroli zarządczej (plan działalności, sprawozdanie z wykonania planu działalności i oświadczenia o stanie kontroli zarządczej). Przekazywanie informacji o udziałach i akcjach posiadanych przez Fundusz.
4.	Łódzki Urząd Wojewódzki	<ul style="list-style-type: none"> Nadzór Wojewody nad prawidłowością podejmowanych Uchwał Rady Nadzorczej WFOŚiGW w Łodzi. Publikacje sprawozdania z działalności w elektronicznym Dzienniku Urzędowym województwa łódzkiego zgodnie z wymaganiami prawnymi.
5.	Urząd Marszałkowski	<ul style="list-style-type: none"> Sprawozdanie z gospodarowania środkami Funduszu. Przekazywanie informacji o udziałach i akcjach posiadanych przez Fundusz.
6.	Jednostka Certyfikująca Zintegrowany System Zarządzania	<ul style="list-style-type: none"> Umożliwienie przeprowadzenia audytów, Utrzymanie ZSZ zgodnie z wymaganiami norm ISO, SPZK i EMAS.

Lp.	Strona zainteresowana:	Oczekiwania i wymagania:
7.	Wnioskodawcy/Beneficjenci	<ul style="list-style-type: none"> • Uproszczenie zasad i procedur przyznawania środków finansowych. • Dostępność i rzetelność informacji dla Klientów (strona internetowa, spotkania informacyjne, informacja telefoniczna, konsultacje w siedzibie Funduszu). • Szybka, kompleksowa i profesjonalna obsługa. • Szkolenia w zakresie zasad udzielania dofinansowania, procedur udzielania dofinansowania oraz procedur związanych z wypełnianiem wniosków. • Możliwość składania skarg, wniosków i uwag oraz uzyskiwanie szybkiej informacji zwrotnej. • Wysoka jakość świadczonych usług. • Stworzenie punktów konsultacyjnych na terenie województwa. • Możliwość konsultacji i pomocy w zakresie przygotowania i składania wniosków. • Możliwość procedowania związanego wniosków o dofinansowania składanych on-line. • Zapewnienie poufności danych osobowych.
8.	Pracownicy i związki zawodowe	<ul style="list-style-type: none"> • Kierowanie na szkolenia, umożliwienie podnoszenia kwalifikacji. • Zapewnienie bezpiecznych warunków pracy. • Funkcjonowanie elastycznego czasu pracy. • Organizacja pracy w tym dostosowanie liczby zadań adekwatnie do możliwości pracowników i czasu pracy. • Możliwość świadczenia pracy w sposób zdalny i zapewnienie technicznej możliwości jej wykonywania. • Postępowanie zgodne z obowiązującym Kodeksem Etyki. • Obiektywne ocenianie pracy i skuteczne motywowanie. • Terminowe wypłacanie wynagrodzeń i innych należnych świadczeń. • Respektowanie praw pracowniczych i ustaleń zgodnie z ustawą o związkach zawodowych oraz Kodeksem pracy. • Wzrost prestiżu i poprawa wizerunku Funduszu.
9.	Rada Nadzorcza	<ul style="list-style-type: none"> • Otrzymywanie rzetelnej i wiarygodnej i terminowej informacji o działalności ustawowej. • Profesjonalna obsługa posiedzeń Rady Nadzorczej. • Terminowa realizacja podjętych uchwał. • Realizacja podjętych uchwał zgodnie z funkcjonującymi w Funduszu procedurami oraz z innymi obowiązującymi regulacjami. • Możliwość odbywania posiedzeń w sposób zdalny.

Lp.	Strona zainteresowana:	Oczekiwania i wymagania:
10.	UODO/PUODO	<ul style="list-style-type: none"> • Przetwarzanie danych osobowych zgodnie z obowiązującymi przepisami.
11.	Podmioty współpracujące w zakresie udzielania dofinansowania (jst, banki, okręgowe stacje chemiczno-rolnicze)	<ul style="list-style-type: none"> • Uzyskiwanie merytorycznego wsparcia ze strony Funduszu. • Szkolenia pracowników jst. • terminowość i szybkość uzyskiwania informacji dotyczącej przyznania dofinansowania.

Polityka środowiskowa

Polityka środowiskowa jest częścią Polityki Zintegrowanego Systemu Zarządzania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi.

Misja Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi:

SKUTECZNIE WSPIERAMY DZIAŁANIA NA RZECZ ŚRODOWISKA I TRANSFORMACJI DO GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM ZASAD ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU.

Realizując misję oraz mając na uwadze konieczność doskonalenia organizacji, Zarząd WFOŚiGW w Łodzi zobowiązuje się do spełniania i przestrzegania wymagań wynikających z norm: PN-EN ISO 9001:2015, normy PN-EN ISO 14001:2015, Systemu Ekozarządzania i Audytu EMAS oraz Systemu Przeciwdziałania Zagrożeniom Korupcyjnym.

Zarząd WFOŚiGW w Łodzi deklaruje jej realizację poprzez:

- działanie na rzecz zmniejszenia i zapobiegania zanieczyszczeniu środowiska poprzez udzielanie dofinansowywania;
- tworzenie warunków do efektywnego finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w szczególności poprzez zapewnienie wsparcia służącego tym działaniom oraz ich promocję;
- wsparcie doradcze w planowaniu, wdrażaniu inwestycji w zakresie gospodarki niskoemisyjnej, efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii;
- rozpowszechnianie szczegółowych informacji o kryteriach i zasadach udzielania dofinansowania na realizację przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej wśród potencjalnych Beneficjentów;
- przestrzeganie przepisów prawa oraz dobrowolnie przyjętych norm w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej;
- zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców województwa łódzkiego poprzez podejmowanie działań/dofinansowywanie zadań;
- identyfikowanie oczekiwań Wnioskodawców/Beneficjentów i monitorowanie poziomu ich zadowolenia;
- zatrudnianie kompetentnego personelu, podnoszenie kwalifikacji pracowników, zapewnienie sprawnie funkcjonującej organizacji pracy i komunikacji wewnętrznej, warunkujących najwyższą jakość świadczonych usług i dobrą współpracę z Beneficjentami;
- kształtowanie pozytywnego wizerunku Funduszu;
- monitorowanie realizowanych procesów pod kątem możliwości wystąpienia w nich ryzyk/szans, w tym zagrożeń korupcyjnych. Podejmowanie działań zmierzających do wykorzystania szans, a w przypadku zidentyfikowanych ryzyk podejmowanie właściwych środków zaradczych;
- przestrzeganie zasad i norm etycznych zapisanych w Kodeksie Etyki;
- analizę i nadzór nad pośrednimi i bezpośrednimi aspektami środowiskowymi oraz ustanawianie w tym obszarze celów środowiskowych, w szczególności w zakresie ograniczenia zużycia surowców oraz optymalizacji zużycia energii elektrycznej i cieplnej;

- zwiększanie skuteczności i efektywności funkcjonowania Zintegrowanego Systemu Zarządzania.

Realizacja Polityki Zintegrowanego Systemu Zarządzania oraz funkcjonowanie Systemu są systematycznie nadzorowane poprzez audyty wewnętrzne i przeglądy zarządzania. Zarząd WFOŚiGW w Łodzi zobowiązuje się do realizacji celów ogólnych Zintegrowanego Systemu Zarządzania, instytucjonalnych oraz wskazanych w Deklaracji Środowiskowej. Pracownicy Funduszu zobowiązani są do aktywnego udziału w utrzymywaniu i doskonaleniu Systemu. Działania podejmowane przez Zarząd oraz Pracowników WFOŚiGW w Łodzi ukierunkowane są na osiągnięcie jak najwyższych standardów obsługi Wnioskodawców/Beneficjentów oraz na szerzenie idei poszanowania środowiska.

Polityka Zintegrowanego Systemu Zarządzania jest realizowana przez naszych pracowników i publicznie dostępna.

Prezes Zarządu WFOŚiGW w Łodzi

Wojciech Miedzianowski

15 października 2021 r.

Opis systemu zarządzania środowiskowego

W Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi funkcjonuje i jest doskonały Zintegrowany System Zarządzania.

W celu poprawy organizacji pracy i uzyskania wysokiej jakości obsługi Klientów oraz mając na uwadze konieczność racjonalnego korzystania z zasobów naturalnych i szerzenia idei ochrony środowiska, Fundusz wdrożył system zarządzania jakością i środowiskiem, zgodny z międzynarodowymi normami ISO 9001:2009 i ISO 14001:2004 w zakresie **finansowego wspierania przedsięwzięć z obszaru ochrony środowiska i gospodarki wodnej, realizowanych na terenie województwa łódzkiego.**

Kolejnym etapem rozwoju systemu zarządzania w WFOŚiGW w Łodzi było wdrożenie w 2013 r. Systemu Przeciwdziałania Zagrożeniom Korupcyjnym. Stanowi on część systemu zarządzania, ukierunkowanego na zapewnienie zaufania co do tego, że organizacja wdrożyła rozwiązania eliminujące lub w znacznym stopniu ograniczające możliwość występowania zjawisk korupcyjnych i rozwiązania te nadzoruje i doskonali.

W 2015 r. zakończono prace związane z dostosowaniem funkcjonującego Zintegrowanego Systemu Zarządzania do wymagań Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z 25 listopada 2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS). W dniu 23.05.2016 r. WFOŚiGW w Łodzi został wpisany do rejestru EMAS, prowadzonego przez Generalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska.

Fot. 3. Uroczystość wręczenia certyfikatów EMAS.

W 2018 r. zakończono dostosowywanie Zintegrowanego Systemu Zarządzania do wymagań nowych norm ISO 9001:2015 i ISO 14001:2015 oraz załączników I-III Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) 2017/1505 z dnia 28.08.2017 r. zmieniające Załączniki I, II i III Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) r. 1221/2009 z dnia 25.11.2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS).

W roku 2020 dostosowano Zintegrowany System Zarządzania do wymagań Rozporządzenia Komisji (UE) 2018/2026 z dnia 19 grudnia 2018 r. zmieniające załącznik IV do rozporządzenia Parlamentu

Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS).

W dniach 2–4 listopada 2022 r. jednostka certyfikująca, Polskie Centrum Badań i Certyfikacji S.A, przeprowadziła I audyt w nadzorze Zintegrowanego Systemu Zarządzania na zgodność z wymaganiami norm: PN-EN ISO 9001:2015-10, PN-EN ISO 14001:2015-09. W dniu 28 listopada oraz 7 grudnia 2022 r. jednostka certyfikująca, Centrum Certyfikacji Jakości, przeprowadziła audyt Zintegrowanego Systemu Zarządzania w zakresie zgodności z wymaganiami Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) oraz dokonała weryfikacji i walidacji Deklaracji Środowiskowej EMAS za rok 2021. Audyty odbywały się w sposób hybrydowy i zakończyły się wynikiem pozytywnym. W lutym 2023 r. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska podjął decyzję utrzymującą WFOŚiGW w Łodzi w rejestrze organizacji zarejestrowanych w krajowym systemie ekozarządzania i audytu EMAS.

Główne założenia funkcjonującego **Zintegrowanego Systemu Zarządzania**:

- zastosowanie podejścia procesowego w zarządzaniu Funduszem;
- doskonalenie prowadzonych działań dzięki systematycznym przeglądom i audytom wewnętrznym oraz ukierunkowanie na zwiększenie zadowolenia zarówno pracowników Funduszu jak i klientów zewnętrznych;
- zapewnienie nadzoru nad procesami oraz środków i zasobów niezbędnych do ich funkcjonowania;
- stałą orientację na potrzeby i wymagania Klientów.

Dokumentacja Zintegrowanego Systemu Zarządzania zawiera między innymi:

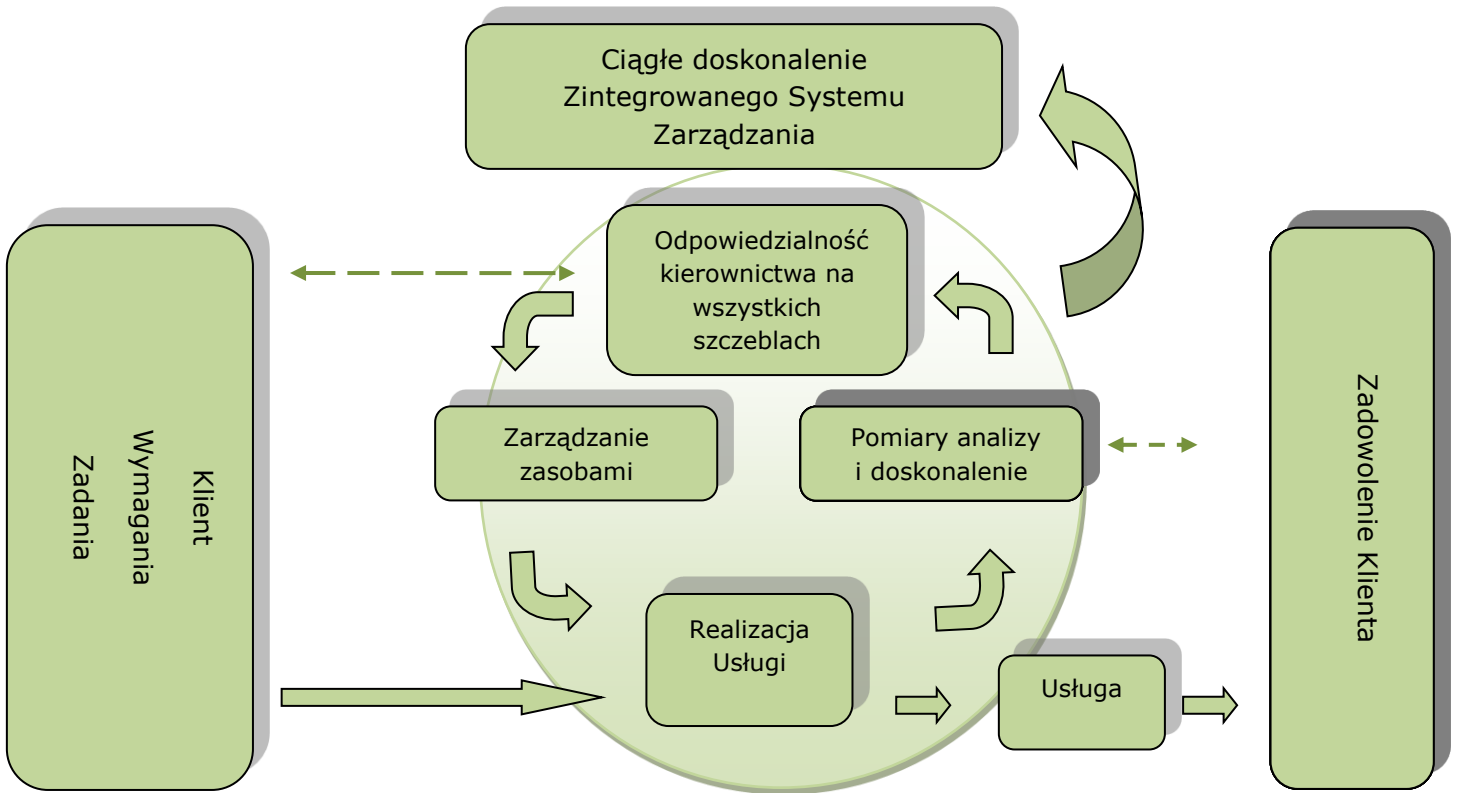
- Politykę Zintegrowanego Systemu Zarządzania;
- cele ogólne oraz cele szczegółowe na dany rok;
- Księgę Zintegrowanego Systemu Zarządzania;
- procedury i zapisy;
- dokumenty, w tym zapisy niezbędne do zapewnienia skutecznego planowania, przebiegu i nadzorowania procesów.

Procedury związane bezpośrednio z zarządzaniem środowiskowym:

- PS-22 „Identyfikowanie, ocena aspektów środowiskowych oraz monitoring i nadzór nad znaczącymi aspektami środowiskowymi”;
- PS-23 „Gotowość i reagowanie na awarie”;
- PS-25 „Identyfikowanie przepisów prawnych i innych wymagań związanych z funkcjonowaniem Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi oraz nadzór nad ich stosowaniem”.

Istotnym dokumentem są również „Zasady proekologicznych standardów działań w WFOŚiGW w Łodzi”. Jest to zbiór zasad, standardów i zachowań, którymi winien kierować się w swoim postępowaniu i pracy każdy Pracownik Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi.

Ogólny model Zintegrowanego Systemu Zarządzania w Funduszu przedstawia poniższy schemat:

Hierarchię dokumentów w systemie przedstawia poniższy schemat:

Funkcjonowanie i skuteczność Zintegrowanego Systemu Zarządzania w WFOŚiGW w Łodzi jest potwierdzana corocznie w czasie Przeglądu Zarządzania.

Aspekty środowiskowe

Działalność Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi wpływa na środowisko zarówno w sposób bezpośredni (np. poprzez: emisję zanieczyszczeń do powietrza z eksploatacji samochodów służbowych, wytwarzanie odpadów, zużycie wody i energii elektrycznej przez pracowników), jak i w sposób pośredni, poprzez ustawową działalność związaną z finansowym wspieraniem przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej na terenie województwa łódzkiego. Z pierwszym rodzajem działalności związane są bezpośrednie aspekty środowiskowe, a z działalnością ustawową – pośrednie aspekty środowiskowe. Z uwagi na specyfikę prowadzonej przez Fundusz działalności, pośrednie aspekty środowiskowe są dominujące.

Od stycznia 2016 r. WFOŚiGW w Łodzi prowadzi działalność w siedzibie przy ul. Dubois 118 w Łodzi. Budynek został zaprojektowany z myślą o energooszczędności. Zastosowano w nim szereg rozwiązań proekologicznych, dzięki którym na bieżąco są monitorowane zidentyfikowane aspekty środowiskowe.

Nieruchomość WFOŚiGW w Łodzi zasilana jest w energię elektryczną i ciepłą zarówno ze źródeł konwencjonalnych (sieci miejskie), jak i odnawialnych (mikroinstalacja fotowoltaiczna, dolne źródło ciepła, panele słoneczne, gruntowy powietrzny wymiennik ciepła) oraz w wodę z sieci miejskiej. Do nawadniania terenów zielonych Fundusz wykorzystuje podczyszczone w separatorze substancji ropopochodnych wody opadowe. Ścieki sanitarne odprowadzane są do miejskiej sieci kanalizacyjnej.

Fot. 4. Panele fotowoltaiczne na elewacji i dachu siedziby WFOŚiGW w Łodzi.

Na zakup i dystrybucję energii elektrycznej i ciepłej oraz wody, a także na odprowadzanie ścieków sanitarnych, WFOŚiGW w Łodzi ma zawarte umowy z odpowiednimi gestorami (Renpro Sp. z o.o., PGE Dystrybucja, Veolia Energia Łódź S.A., ZWiK Sp. z o.o.).

Eksploatując budynek oraz poszczególne instalacje, Fundusz utrzymuje je we właściwym stanie technicznym zlecając m.in. okresowe przeglądy wykonywane przez wykwalifikowane firmy oraz wypełniając związane z eksploatacją obowiązki wynikające z przepisów prawa.

Budynek wraz z infrastrukturą, zespołem parkingów i dróg wewnętrznych podlega obowiązkowym okresowym kontrolom mającym na celu sprawdzenie ich stanu technicznego, zgodnie z wymogami ustawy Prawo budowlane. Wyniki kontroli są odnotowywane w protokole z kontroli, który jest archiwizowany przez służby administracyjne Funduszu oraz w prowadzonych przez Fundusz książkach obiektu budowlanego.

Instalacja grzewczo-chłodząca wraz z zamontowanymi w niej urządzeniami podlega obowiązkowym, wykonywanym przez firmy posiadające odpowiednie uprawnienia i certyfikaty, przeglądom, zgodnie z wymogami ustawy o substancjach zubożających warstwę ozonową oraz o niektórych fluorowanych gazach cieplarnianych. Zarówno wyniki przeglądów, jak i każda czynność wykonywana przy tej instalacji jest dokumentowana przez Fundusz elektronicznie w prowadzonym przez Sieć Badawczą Łukasiewicz – Instytut Chemii Przemysłowej w Centralnym Rejestrze Operatorów Urządzeń i Systemów Ochrony Przeciwpożarowej.

Pozostałe instalacje (m.in. instalacja sygnalizacji pożaru, instalacja hydrantów ppoż., instalacja wentylacji mechanicznej, instalacja fotowoltaiczna, solarna, zespół prądotwórczy, separator koalescencyjny i in.) są regularnie serwisowane, zgodnie z wytycznymi ich wykonawców, na podstawie zawieranych umów i zleceń udzielanych wyspecjalizowanym firmom.

Zgodnie z wymogami prawa miejscowego wytworzone w Funduszu odpady są segregowane i zgodnie z zadeklarowanymi przez Fundusz ilościami przekazywane wyspecjalizowanej firmie świadczącej usługi komunalne odbioru odpadów, z którą Fundusz podpisał umowę na odbiór i zagospodarowanie odpadów.

Fot. 5. Elewacja południowa budynku WFOŚiGW w Łodzi.

Zarząd i pracownicy, mając świadomość wpływu na środowisko wynikającego z działalności administracyjno-biurowej, w tym zużywanej energii i wody oraz odprowadzanych ścieków, przestrzegają zapisów „Zasad proekologicznych standardów działań w WFOŚiGW w Łodzi”, wprowadzonych Zarządzeniem Prezesa Zarządu WFOŚiGW w Łodzi Nr 06/2012 z dnia 31.01.2012 r.

Dbając o środowisko pracownicy Funduszu racjonalnie i oszczędnie wykorzystują eksploatacyjne materiały biurowe. W Biurze obowiązuje zasada dwustronnego drukowania, kolorowe wydruki stosowane są tylko wtedy, gdy jest to niezbędne. Drukarki zostały ustawione w opcji oszczędnego

zużycia tonerów. Tonery są dostarczane przez firmę, która na podstawie zawartej umowy jest zobowiązana do ich odbioru i przekazywania protokołów/kart odpadu.

Zużyty lub niesprawny sprzęt elektryczny i elektroniczny jest przechowywany w oddzielnym pomieszczeniu, a po zakończeniu procedury likwidacyjnej jest przekazywany do wyspecjalizowanych firm zajmujących się recyklingiem.

W Biurze prowadzona jest również zbiórka zużytych baterii, które są oddawane do wyznaczonych punktów ich odbioru.

Pracownicy WFOŚiGW w Łodzi prowadzą selektywną zbiórkę odpadów. Umowy zawierane z firmami zapewniającymi usługę sprzątnięcia pomieszczeń Biura, nakładają na Wykonawcę obowiązek opróżniania pojemników do selektywnej zbiórki odpadów oraz umieszczania segregowanych odpadów w odpowiednich pojemnikach zlokalizowanych na zewnątrz budynku.

Aspekty środowiskowe w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi są identyfikowane i nadzorowane w ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania, na podstawie Procedury PS-22 „Identyfikowanie, ocena aspektów środowiskowych oraz monitoring i nadzór nad wyznaczonymi znaczącymi aspektami środowiskowymi” oraz załącznika nr 1 do niniejszej Procedury tj. „Rejestru aspektów środowiskowych” i załącznika nr 2 tj. „Planu nadzorowania aspektów środowiskowych”.

Zapisy zawarte w procedurze PS-25 „Identyfikowanie przepisów prawnych i innych wymagań związanych z funkcjonowaniem Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi oraz nadzór nad ich stosowaniem” zapewniają zgodny z prawem sposób postępowania.

Ocena zgodności dokonywana jest w na podstawie formularza „Lista wymagań prawnych z zakresu ochrony środowiska z powiązаныmi z nimi aspektami środowiskowymi oraz określenie zasad wykonywania okresowej oceny zgodności” stanowiący załącznik nr 2 do niniejszej procedury.

Zidentyfikowane aspekty pośrednie, które **uznane za znaczące**, odpowiadają celom przyjętym w Strategii Działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi na lata 2021–2024.

Aspektem środowiskowym pośrednim, uznanym za znaczący, jest udzielanie dofinansowania ze środków WFOŚiGW w Łodzi na proekologiczne zadania. Udzielanie dofinansowania jest „produktem”, którego cykl życia rozpoczyna się rozpoznaniem potrzeb rynku – zarówno klientów, jak i środowiska naturalnego, z uwzględnieniem występujących zagrożeń oraz obowiązków wynikających z międzynarodowych i krajowych przepisów prawa, traktatów, porozumień i umów, a także z możliwości finansowych Funduszu. Następnym etapem jest planowanie, w tym ustalenie warunków i kryteriów udzielania dofinansowania oraz odbiorców pomocy, opracowanie koncepcji w ramach odpowiednich dziedzin ochrony środowiska, programów priorytetowych, konkursów, a następnie zabezpieczenia środków w Planie Działalności, w tym w Planie Finansowego Wsparcia oraz w Planie Finansowym.

W kolejnym etapie Fundusz prowadzi akcje promocyjne mające na celu rozpowszechnianie informacji o produktach, jakimi są np. programy priorytetowe czy konkursy, poprzez dotarcie do jak najszerszej grupy odbiorców z terenu województwa łódzkiego.

WFOŚiGW w Łodzi prowadzi działania promocyjne m.in. na stronie internetowej, na profilu w portalu społecznościowym Facebook, w radio i TV, gazetach regionalnych oraz poprzez imprezy zewnętrzne i spotkania z potencjalnymi wnioskodawcami, organizowane na terenie woj. łódzkiego.

Etapy realizacji:

- nabór wniosków,
- ocena formalna i merytoryczna – w tym planowanych do osiągnięcia efektów ekologicznych i rzeczowych, które są celem przygotowanego produktu,
- zawarcie umowy, której realizacja jest kontrolowana w terenie przez pracowników Funduszu.

Ten etap cyklu życia produktu upływa w chwili zakończenia realizacji dofinansowanego zadania i potwierdzenia osiągnięcia założonego efektu ekologicznego i rzeczowego. Kolejną, najdłuższą fazą cyklu jest spłata zobowiązania przez beneficjenta, jeśli dofinansowanie jest zwrotne. Zakończenie wymaganych spłat oraz upływ okresu trwałości zadania kończy życie produktu. Należy podkreślić, iż efekt ekologiczny i rzeczowy osiągnięty w wyniku realizacji zadania nie kończy się wraz z ustaniem życia samego produktu – efekt trwa dalej i ma wymierny, długotrwały wpływ na stan środowiska naturalnego, zdrowie mieszkańców oraz atrakcyjność obszaru, na którym był realizowany.

Do **oceny aspektów środowiskowych** bezpośrednich stosowana jest metodyka, zgodna z Załącznikiem nr I do rozporządzenia WE 1221/2009 EMAS. Pozwala ona na zapewnienie powtarzalności procesu oceny oraz wyboru znaczących bezpośrednich aspektów środowiskowych.

Stosowane kryteria to:

- istnienie wymogów wynikających z odpowiedniego prawodawstwa z zakresu ochrony środowiska;
- potencjalne korzyści lub szkody dla środowiska naturalnego, w tym dla bioróżnorodności biologicznej;
- wrażliwość środowiska lokalnego, regionalnego lub globalnego;
- rozmiar, liczba, częstotliwość i odwracalność aspektu lub oddziaływania;
- znaczenie dla zainteresowanych stron, w tym pracowników organizacji.

Zasady przeprowadzania oceny aspektów środowiskowych określone są w procedurze PS-22 „Identyfikowanie, ocena aspektów środowiskowych oraz monitoring i nadzór nad znaczącymi aspektami środowiskowymi” i mogą być udostępniane zainteresowanym stronom.

Ocena zgodności spełnienia wymagań prawnych i innych w odniesieniu do aspektów środowiskowych jest przeprowadzana raz w roku. Ocenę za 2022 r. przeprowadzono w czerwcu 2023 r.

Zarząd oraz Biuro WFOŚiGW w Łodzi, mając na uwadze skalę wpływu własnej działalności na środowisko, doskonalili działania zmierzające do zmniejszania negatywnego wpływu na nie, zwiększając jednocześnie efektywność finansowego wspierania przedsięwzięć.

Podejmowane działania są zgodne z obowiązującą Polityką Zintegrowanego Systemu Zarządzania, Zintegrowanym Systemem Zarządzania (zgodnie z normami PN-EN ISO 9001:2015, PN-EN 14001:2015, EMAS oraz Systemem Przeciwdziałania Zagrożeniom Korupcyjnym).

Na podstawie procedury zarządzania ryzykiem w WFOŚiGW w Łodzi, kierownicy zespołów oraz osoby zatrudnione w wieloosobowych lub na samodzielnych stanowiskach pracy dokonują **identyfikacji i oceny ryzyka** w odniesieniu do celów i zadań realizowanych w podległych im komórkach organizacyjnych, w tym w odniesieniu do celów i zadań mających wpływ na aspekty środowiskowe pośrednie. Ryzyka rozumiane jako zagrożenia są identyfikowane i przyporządkowywane do odpowiedniego obszaru tj. do ryzyka strategicznego, finansowego, operacyjnego, zgodności, a następnie przypisane do określonej kategorii. Po dokonaniu analizy ryzyka i ustaleniu poziomu, dla którego może ono być akceptowalne, określa się metody przeciwdziałania dla ryzyka, wskazując jednocześnie ich właścicieli, metody przeciwdziałania oraz termin monitoringu. Analogiczne podejście jest stosowane w odniesieniu do szans.

Kompleksowe informacje o rodzaju i istotności występujących w Funduszu ryzyk i szans dokumentowane są w rejestrze. Następnie przeprowadza się monitoring dla ryzyk o poziomie istotności nieakceptowalnym. Wyniki monitoringu brane są pod uwagę w procesie ich identyfikacji

przeprowadzanym w kolejnym roku. W roku 2022 Fundusz wykorzystywał oprogramowanie służące do wspierania działań kontroli zarządczej oraz do identyfikacji i analizy ryzyka.

Ryzyka i szanse zawarte są w Rejestrze, stanowiącym Załącznik nr 2 do Procedury Zarządzania Ryzykiem są monitorowane i podlegają ciągłemu doskonaleniu.

Aspekty bezpośrednie

Użytkowanie i eksploatacja nieruchomości, w której Fundusz prowadzi działalność w niewielkim zakresie wpływa na środowisko, dlatego związane z tym aspekty bezpośrednie ocenione zostały jako nieznaczące. Pracownicy Funduszu oszczędnie i racjonalnie gospodarują zasobami środowiska.

W procesie doskonalenia systemu zarządzania Fundusz koncentruje się na stałym ograniczaniu negatywnego wpływu na środowisko, związanego z następującymi bezpośrednimi aspektami środowiskowymi:

Tabela 2
Lista aspektów bezpośrednich

Lp.	Aspekt środowiskowy bezpośredni	Wpływ na środowisko
1.	Zużycie paliw płynnych	Emisja zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego m.in. dwutlenku węgla, tlenków siarki, tlenków azotu, pyłów; Zużywanie zasobów naturalnych (kopalin)
2.	Zużycie energii elektrycznej	
3.	Zużycie energii odnawialnej	
4.	Zużycie energii cieplnej (CO, ciepła woda)	
5.	Emisja gazów i pyłów do powietrza (źródła inne niż ogrzewanie)	Zanieczyszczenie powietrza, wzrost efektu cieplarnianego
6.	Emisja awaryjna fluorowanych gazów cieplarnianych (np. R407c, R410a)	
7.	Zużycie wody. Pobór wody z wodociągu miejskiego	Zużywanie zasobów naturalnych
8.	Odprowadzanie ścieków sanitarnych poprzez instalację kanalizacyjną innego podmiotu, do miejskiej sieci kanalizacyjnej	Obciążanie środowiska ściekami
9.	Odrowadzenie ścieków deszczowych do własnego zbiornika retencyjnego	
10.	Odpad – odpadowy toner, kod: 160214	Obciążenie środowiska powstałymi odpadami; Zużycie zasobów naturalnych (drewna i wody), emisja gazów przy produkcji
11.	Odpad – papier i tektura – kod: 200101	
12.	Odpad – opakowania z papieru i tektury – kod: 150101	
13.	Odpad – opakowania z tworzyw sztucznych – kod: 150102	Obciążenie środowiska powstałymi odpadami; Zużycie zasobów naturalnych, emisja gazów przy produkcji
14.	Odpad – opakowania ze szkła – kod: 150107	
15.	Odpad – zużyte źródła światła zawierające rtęć (np.: świetlówki, tzw. żarówki kompaktowe) kod: 160213*	Obciążenie środowiska powstałymi odpadami; Zużycie zasobów naturalnych, emisja gazów przy produkcji
16.	Odpad – monitory ekranowe, laptopy, kod: 160213*	

17.	Odpad – opakowania aerozolowe kod: 150111*	
18.	Odpad – zużyte UPS kod: 160601*	
19.	Odpad – zużyte opakowania po substancjach niebezpiecznych (po farbach, rozpuszczalnikach, środkach chwastobójczych) kod: 150110*	
20.	Odpad – substancje ropopochodne z separatora kod: 130508	Obciążenie środowiska powstałymi odpadami;
21.	Odpad – zużyty sprzęt elektroniczny (np.: komputery, klawiatury, myszki, telefony komórkowe) kod: 160214	Zużycie zasobów naturalnych, emisja gazów przy produkcji (Odbierane przez firmy zewnętrzne, zgodnie z umową/zleceniem)
22.	Odpad zużyte baterie, kod: 160604, 160605	Obciążenie środowiska powstałymi odpadami;
23.	Odpady zielone – w grupie odpadów komunalnych kod: 200201	Zużycie zasobów naturalnych, emisja gazów przy produkcji (Odbierane przez firmy zewnętrzne, komunalne)
24.	Odpady komunalne (typowe pozostałości tzw. socjalno-bytowe)	
25.	Emisja hałasu	Zanieczyszczenie środowiska hałasem
26.	Zagrożenie wystąpienia poważnych awarii – zanieczyszczenie środowiska emisją zanieczyszczeń do powietrza	Ewentualne zanieczyszczenie atmosfery
27.	Zagrożenie wystąpienia poważnych awarii – odpady powstałe w wyniku pożaru	Obciążenie środowiska powstałymi odpadami

* Aspekty bezpośrednie przyszłe

Aspekty pośrednie

Pośrednie aspekty środowiskowe są aspektami znaczącymi i związane są z działalnością, do której powołany został Fundusz, zgodnie z zapisami określonymi w ustawie Prawo ochrony środowiska.

W Strategii Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi na lata 2021–2024 (opublikowana na stronie internetowej – www.wfosigw.lodz.pl) określono cele środowiskowe, na które składają się:

Cele horyzontalne:

- I. Poprawa stanu środowiska poprzez wspieranie realizacji zobowiązań środowiskowych;
- II. Pełna absorpcja bezzwrotnych środków pochodzących z UE i innych środków zagranicznych;
- III. Kształtowanie kompetencji ekologicznych;
- IV. Wspieranie wdrażania innowacyjnych technologii środowiskowych.

Cele horyzontalne będą realizowane w ramach każdego z sześciu następujących **środowiskowych celów merytorycznych Funduszu:**

- I. Transformacja energetyczna gospodarki;
- II. Poprawa jakości powietrza;
- III. Adaptacja do zmian klimatu;
- IV. Przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym gospodarowanie odpadami;
- V. Działania na rzecz ochrony przyrody;
- VI. Poprawa gospodarki wodno-ściekowej.

Jednym z działań wspomagających realizację wszystkich celów, niezbędnym do wypełnienia misji i osiągnięcia merytorycznych celów środowiskowych Funduszu, jest edukacja ekologiczna, czyli działania w zakresie propagowania i pogłębiania wiedzy, kształtowania postaw proekologicznych oraz indywidualnej odpowiedzialności za środowisko.

Fot. 6. Ścieżka edukacyjna na terenie siedziby WFOŚiGW w Łodzi.

Tabela 3
Lista aspektów pośrednich

Lp.	Merytoryczne cele środowiskowe pośrednie	Aspekt środowiskowy pośredni	Wpływ środowiskowy pośredni
1.	Transformacja energetyczna gospodarki/Poprawa jakości powietrza	Emisja pyłów i gazów; Hałas	Ograniczenie lub uniknięcie emisji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego m.in. dwutlenku węgla, tlenków siarki, tlenków azotu, pyłów; Ograniczenie globalnego ocieplenia, niszczenia warstwy ozonowej i zakwaszenia atmosfery; Ograniczenie hałasu
2.	Gospodarka wodno-ściekowej	Intensywna eksploatacja wód podziemnych i powierzchniowych – zużycie zasobu naturalnego – wody; Powstawanie i odprowadzanie ścieków; Powódź – zniszczenie terenów – powstanie odpadów, powstawanie zanieczyszczonych wód podziemnych i powierzchniowych (ścieki); Intensywne rolnictwo – emisja do środowiska środków ochrony roślin oraz produktów ubocznych hodowli zwierząt gospodarskich, powstawanie odpadów – niekorzystne zmiany chemizmu gleb – zanieczyszczenie gleby, wód powierzchniowych i podziemnych	Zapobieganie, uniknięcie lub minimalizacja zużycia lub zanieczyszczenia zasobów wodnych; Stworzenie warunków do samoregulacji środowiska naturalnego; Wpływ na zachowanie we właściwym stanie ekosystemów wodnych; Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki; Ograniczanie skutków powodzi i ochrona przeciwpowodziowa
3.	Adaptacja do zmian klimatu	Powstawanie odpadów, ścieków, emisja pyłów i gazów, ograniczenie powierzchni biologicznie czynnych	Zapobieganie lub uniknięcie emisji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, łagodzenie skutków powodzi, wichur, stepowienia, przeciwdziałanie wymieraniu gatunków roślin i zwierząt, ochrona przed gatunkami inwazyjnymi i obcymi. Wzrost możliwości oszczędzania i retencjonowania wody, w tym zagospodarowanie wód opadowych, Wzmocnienie systemu ochrony przed skutkami zagrożeń naturalnych (powódź, susza) oraz poważnych awarii.

			<p>Usprawnianie usuwania skutków zagrożeń naturalnych.</p> <p>Wzmocnienie wybranych elementów zarządzania środowiskiem, w tym monitoringu środowiska.</p>
4.	Przejęcie na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym gospodarowanie odpadami	<p>Powstawanie odpadów;</p> <p>Powódź, wichury, pożary – zniszczenie terenów – powstawanie odpadów, zanieczyszczonych wód podziemnych i powierzchniowych;</p> <p>Intensywne rolnictwo – zniszczenie terenów – powstawanie odpadów – zanieczyszczona gleba, wód powierzchniowych i podziemnych</p>	<p>Racjonalne wykorzystanie zasobów. Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów. Zwiększenie masy odpadów poddanych recyklingowi bądź innym procesom odzysku. Ograniczenie masy składowanych odpadów. Likwidacja szkodliwego oddziaływania wyrobów zawierających azbest. Regeneracja gleb zakwaszonych w wyniku oddziaływania czynników antropogenicznych. Przywrócenie wartości użytkowych lub przyrodniczych terenom zniszczonym przez działalność człowieka. Ograniczenie lub uniknięcie zanieczyszczenia gruntu.</p>
5.	Działania na rzecz ochrony przyrody	<p>Zabudowa terenów – ograniczanie powierzchni biologicznie czynnych;</p> <p>Wprowadzanie organizmów obcych do środowiska;</p> <p>Nadmierna eksploatacja zasobów naturalnych – zużycie wód, wykorzystanie terenów;</p> <p>Powstawanie odpadów;</p> <p>Intensywne rolnictwo – zniszczenie terenów – powstawanie odpadów – zanieczyszczona gleba, wód powierzchniowych i podziemnych (ścieki)</p>	<p>Czynna i bierna ochrona gatunków, siedlisk i ekosystemów; zmniejszenie niekorzystnego wpływu gatunków obcych i inwazyjnych; zwiększanie terenów zieleni i nowe nasadzenia, z uwzględnieniem roślin miododajnych, prace pielęgnacyjne i zabezpieczające drzew; prowadzenie monitoringu przyrodniczego w celu lepszego poznania i zinwentaryzowania zasobów siedlisk i gatunków, a co za tym idzie lepszego zarządzania zasobami naturalnymi; tworzenie infrastruktury w celach edukacyjnych, ukierunkowania ruchu turystycznego i ograniczenia antropopresji na terenach objętych ochroną.</p>

Zarządzanie aspektami środowiskowymi

Fundusz wspiera w formie preferencyjnego dofinansowania przedsięwzięcia wskazane w ustawie Prawo ochrony środowiska. Udzielanie pomocy finansowej następuje w formie finansowania zwrotnego, które stanowią pożyczki, a także finansowania bezzwrotnego, które stanowią:

- dotacje;
- przekazanie środków państwowym jednostkom budżetowym;

- nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej;
- inne wydatki na ochronę środowiska.

Podstawową formę wydatkowania środków przez Fundusz stanowią pożyczki udzielane na preferencyjnych warunkach, które mogą być częściowo umorzone. Ustalając zasady i warunki dofinansowywania przedsięwzięć, ogłaszając programy priorytetowe oraz konkursy zgodne z celami i priorytetami wynikającymi z wojewódzkiego programu ochrony środowiska, Fundusz wnosi swój wkład w ciągłą poprawę stanu środowiska w województwie łódzkim. Biorąc pod uwagę charakter działalności Funduszu, jego misję i cel generalny, pośrednie aspekty środowiskowe zostały uznane jako znaczące.

Fot. 7. Dofinansowany przez WFOŚiGW w Łodzi ogród wertykalny na ścianie budynku w Radomsku.

Aspekty środowiskowe w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi są identyfikowane, oceniane raz w roku, przed Przeglądem Zarządzania oraz na bieżąco nadzorowane.

Cele i zadania środowiskowe

Cele i zadania środowiskowe związane z aspektami środowiskowymi bezpośrednimi

Podstawą opracowania celów i zadań środowiskowych jest Polityka Zintegrowanego Systemu Zarządzania. Cele ogólne zostały opracowane na podstawie zidentyfikowanych aspektów środowiskowych i stanowią punkt wyjścia do wskazania celów szczegółowych i zadań środowiskowych na dany rok.

Niżej wymienione cele i zadania związane z użytkowaniem i eksploatacją nieruchomości, w której Fundusz prowadzi działalność są monitorowane.

Cele ogólne:

- I. Racjonalne korzystanie z materiałów biurowych;
- II. Racjonalne korzystanie z zasobów i sprzętu biurowego.

Cele szczegółowe:

1. Ograniczanie zużycia energii elektrycznej

Zadania:

- 1.1. Podnoszenie świadomości pracowników w zakresie konieczności oszczędzania energii tj. np. wyłączanie światła, korzystanie z drukarek i komputerów w trybie „oszczędzania energii”;
- 1.2. Monitorowanie i bieżąca wymiana sprzętu elektrycznego i elektronicznego będącego na wyposażeniu Biura.

2. Ograniczanie zużycia wody

Zadania:

- 2.1. Podnoszenie świadomości pracowników w zakresie konieczności oszczędzania wody, montaż w budynku baterii umywalkowych na fotokomórkę;
- 2.2. Monitorowanie poprawnego działania instalacji wodno-kanalizacyjnej na terenie Biura – niezwłoczne reagowanie na awarie.

3. Ograniczanie zużycia papieru

Zadania:

- 3.1. Drukowanie dwustronne;
- 3.2. Elektroniczny obieg niektórych dokumentów wewnętrznych i zewnętrznych za pośrednictwem poczty elektronicznej i ePUAP.

4. Utrzymanie selektywnej zbiórki odpadów

Zadania:

- 4.1. Prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów, zgodnie z wymaganiami prawa lokalnego;
- 4.2. Prowadzenie zbiórki tonerów oraz sprzętu elektrycznego i elektronicznego;
- 4.3. Dokonywanie systematycznych przeglądów miejsc magazynowania odpadów.

Cele i zadania środowiskowe związane z aspektami środowiskowymi pośrednimi

Cele i zadania długoterminowe związane z aspektami pośrednimi zostały określone w Strategii działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi na lata 2021–2024 zatwierdzonej uchwałą Rady Nadzorczej WFOŚiGW w Łodzi nr 86/IX/2020 z dnia 30.09.2020 r.

Cele i zadania krótkoterminowe wynikają z „Listy przedsięwzięć priorytetowych WFOŚiGW w Łodzi” ustalane są każdego roku na rok kolejny oraz z uchwalanych programów priorytetowych i ogłaszanych konkursów.

Zarządzanie środowiskowe aspektami pośrednimi odbywa się poprzez realizację założeń w zakresie działalności ustawowej przyjętych do Planu działalności WFOŚiGW w Łodzi na dany rok, w tym w ramach przyjętych budżetów programów priorytetowych i konkursów.

Plan Działalności został przyjęty w dniu 29.11.2021 r. Uchwałą Rady Nadzorczej Nr 122/XI/2021, a w dniu 28.11.2022 r. Uchwałą Nr 117/XI/2022 dokonano w nim zmian.

Poniżej zaprezentowano cele i zadania wynikające z Listy przedsięwzięć priorytetowych WFOŚiGW w Łodzi na 2022 rok zatwierdzonej uchwałą Rady Nadzorczej WFOŚiGW w Łodzi nr 38/VI/2022 z dn. 27.06.2022 r. (kolejność pozycji na Liście przedsięwzięć priorytetowych została dostosowana do opisu aspektów pośrednich w niniejszej deklaracji).

OCHRONA PRZYRODY I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ

1.1 Prace rewaloryzacyjne realizowane na terenach lub obiektach objętych ochroną zgodnie z:

- ustawą o ochronie przyrody;
- ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami – dotyczy terenów publicznie dostępnych.

1.2 Zachowanie różnorodności biologicznej poprzez ochronę cennych siedlisk przyrodniczych, cennych gatunków zwierząt, roślin, grzybów i ich siedlisk na obszarach NATURA 2000, w parkach krajobrazowych, rezerwach, obszarach chronionego krajobrazu i na innych formach obszarowych ochrony przyrody.

1.3 Wspieranie rozwoju urządzonej zieleni na terenach zurbanizowanych.

OCHRONA POWIETRZA

2.1. Inwestycje prowadzące do zmniejszenia zużycia energii elektrycznej i ciepłej oraz ograniczenia bądź uniknięcia emisji gazów i pyłów, w tym realizacja zadań wynikających z programów ochrony powietrza.

2.2 Inwestycje w odnawialne źródła energii, w tym wykorzystanie energii z wód geotermalnych.

2.3 Inwestycje mające na celu modernizację systemów zaopatrzenia w ciepło (dotyczące zarówno wytwarzania, jak i dystrybucji ciepła).

2.4 Wspieranie rozwoju ekologicznych form transportu zeroemisyjnego oraz niskoemisyjnego, w tym elektromobilności.

GOSPODARKA ODPADAMI I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI

- 3.1** Budowa infrastruktury służącej selektywnemu zbieraniu odpadów, w tym wspieranie zbiórki bioodpadów oraz instalacji do ich przetwarzania.
- 3.2** Budowa, rozbudowa lub modernizacja instalacji służących do zagospodarowania odpadów komunalnych.
- 3.4** Usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest.
- 3.5** Wspieranie działań regeneracyjnych gleb zakwaszonych w wyniku oddziaływania czynników antropogenicznych.

OCHRONA I ZRÓWNOWAŻONE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI WODNYMI

- 4.1** Przedsięwzięcia z zakresu gospodarki ściekowej realizowanych w aglomeracjach ujętych w aktualizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych.
- 4.2** Budowa infrastruktury z zakresu gospodarki ściekowej na terenach o zabudowie rozproszonej.
- 4.3** Zagospodarowanie wód opadowych.
- 4.4** Działania służące osiągnięciu celów środowiskowych, przewidziane do realizacji zgodnie z obowiązującymi planami gospodarowania wodami na obszarze dorzeczy.

INNE DZIAŁANIA OCHRONY ŚRODOWISKA I PROJEKTY MIĘDZYDZIEDZINOWE

- 5.1** Adaptacja do zmian klimatu, w tym dofinansowanie błękitno-zielonej infrastruktury.
- 5.2** Realizacja zadań związanych z zapobieganiem i likwidacją skutków działania żywiołów oraz poważnych awarii i ich skutków, między innymi z uwzględnieniem zapisów planów zarządzania ryzykiem powodziowym i planów przeciwdziałania skutkom suszy.
- 5.3** Realizacja zadań z zakresu edukacji ekologicznej mająca na celu wzrost wiedzy z zakresu ochrony środowiska oraz kształtowanie postaw proekologicznych.
- 5.4** Monitoring siedlisk przyrodniczych.

W Liście przedsięwzięć priorytetowych WFOŚiGW w Łodzi na 2022 r. określono, że w pierwszej kolejności dofinansowane będą inwestycje:

- współfinansowane z budżetu Unii Europejskiej lub przy udziale innych środków zagranicznych;
- dla których Fundusz ogłosił programy priorytetowe lub konkursy;
- realizowane w wyniku przyjętych programów i planów na szczeblu krajowym, wojewódzkim i gminnym.

Ponadto ustalono, iż celem horyzontalnym Funduszu będzie dofinansowywanie edukacji ekologicznej mieszkańców województwa wspomagającym realizację innych przedsięwzięć służących środowisku realizowanych w ramach poszczególnych priorytetów dziedzinowych.

Poniżej prezentujemy programy priorytetowe oraz konkursy ogłoszone przez WFOŚiGW w Łodzi służące osiągnięciu wyznaczonych celów.

1. REALIZACJA PROGRAMÓW PRIORYTETOWYCH WFOŚiGW W ŁODZI

3.1

Program Priorytetowy „Wykonanie podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego”

Cel Programu: Poprawa stanu wód powierzchniowych i podziemnych na terenie województwa łódzkiego poprzez dofinansowanie przedsięwzięć mających na celu wypełnienie wymogów Dyrektywy 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych.

3.1.1 Program Priorytetowy „Wykonanie podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego”

Zawieranie umów przewidziano na lata 2019-2020. Okres wydatkowania środków do 31.12.2022 r.

Wskaźniki osiągnięcia celu Programu:

- efekt rzeczowy – wykonanie 1.000 szt. podłączeń budynków do kanalizacji sanitarnej,
- efekt ekologiczny – równoważna liczba mieszkańców obsługiwana przez nowowytbudowane podłączenia budynków do kanalizacji sanitarnej wyniesie 3.000 RLM.

W 2022 r. Fundusz wypłacił kwotę dofinansowania w łącznej wysokości 861.413,52 zł w formie dotacji na realizację zadań na podstawie ww. programu priorytetowego.

W ramach zawartych umów wykonano 956 szt. podłączeń do kanalizacji sanitarnej, co pozwoliło na uzyskanie efektu ekologicznego w wysokości 3.486 RLM.

Tabela 4

Realizacja Programu Priorytetowego „Wykonanie podłączeń kanalizacyjnych” w latach 2019–2022

Forma dofinansowania	Budżet Programu [zł]	Kwota zawartych umów w latach 2019-2020 [zł]	Kwota wypłacona w latach 2019-2022 [zł]	Kwota planowana do wypłaty w kolejnych latach* [zł]
Dotacja	4.000.000,00	3.974.363,00	3.034.983,94	0,00

* kwota po uwzględnieniu korekt, zmniejszeniu dofinansowania

3.1.2 Program Priorytetowy „Wykonanie podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego – II edycja”

Zawieranie umów przewidziano na lata 2021–2022. Okres wydatkowania środków do 30.11.2023 r.

Wskaźniki osiągnięcia celu Programu:

- efekt rzeczowy – wykonanie 1.000 szt. podłączeń budynków do kanalizacji sanitarnej,
- efekt ekologiczny – równoważna liczba mieszkańców obsługiwana przez nowowytbudowane podłączenia budynków do kanalizacji sanitarnej wyniesie 3.000 RLM.

Tabela 5

Realizacja Programu Priorytetowego „Wykonanie podłączeń kanalizacyjnych – II edycja” w latach 2021–2022

Forma dofinansowania	Budżet Programu [zł]	Kwota zawartych umów w latach 2021–2022 [zł]	Kwota wypłacona w latach 2021–2022 [zł]	Kwota planowana do wypłaty w kolejnych latach* [zł]
Dotacja	3.326.157,00	3.258.642,00	1.211.497,65	1.754.394,35

* kwota po uwzględnieniu korekt, zmniejszeniu dofinansowania

W 2022 r. Fundusz wypłacił, na podstawie umów zawartych w latach 2021-2022, kwotę w łącznej wysokości 954.119,65 zł.

W wyniku realizacji ww. umów, do zbiorczego systemu kanalizacyjnego zostanie podłączonych 358 posesji, co pozwoli na likwidację nieuszczelnionych szamb i odprowadzenie ścieków komunalnych w sposób zorganizowany na oczyszczalnię ścieków. Przyczyni się to do ograniczenia zanieczyszczenia wód gruntowych i gleby przez ścieki komunalne przesiąkające z nieuszczelnionych zbiorników bezodpływowych. Planowany do osiągnięcia, z zawartych w 2022 r. umów, efekt ekologiczny to 1.117 RLM.

Planowane do osiągnięcia efekty dla całego Programu Priorytetowego to 771 szt. podłączeń i 2.442 RLM. Do końca roku sprawozdawczego wykonano 304 szt. podłączeń i osiągnięto efekt ekologiczny w wysokości 371 RLM.

3.2

Program Priorytetowy „Wsparcie gospodarki ściekowej”

Cel Programu: Poprawa stanu wód powierzchniowych i podziemnych na terenie województwa łódzkiego poprzez dofinansowanie zadań mających na celu wypełnienie wymogów Dyrektywy 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych.

3.2.1 Program Priorytetowy „Wsparcie gospodarki ściekowej” (I edycja)

W ramach ww. Programu w 2022 r. Fundusz wypłacił kwotę w łącznej wysokości 4.205.526,38 zł, w tym 2.943.870,87 zł w formie pożyczki i 1.261.655,51 zł w formie dotacji.

Tabela 6

Realizacja Programu Priorytetowego „Wsparcie gospodarki ściekowej” (I edycja) w latach 2020–2022

Forma dofinansowania	Budżet Programu [zł]	Kwota zawartych umów w latach 2020-2021 [zł]	Kwota wypłacona w latach 2020-2022 [zł]	Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach [zł]
Pożyczka	19.804.493,00	19.796.585,00	13.269.478,00	6.527.107,00
Dotacja	8.487.572,00	8.484.180,00	5.686.852,00	2.797.328,00
RAZEM	28.292.065,00	28.280.765,00	18.956.330,00	9.324.435,00

Tabela 7

Planowane wskaźniki celu Programu Priorytetowego „Wsparcie gospodarki ściekowej” (I edycja)

Rodzaj instalacji	Jednostka	Wskaźnik osiągnięcia celu Programu	Plan z umów zawartych w latach 2020-2021
Budowa lub przebudowa oczyszczalni ścieków	szt.	3	5
Budowa lub przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej	mb	8.000,00	71.788,00

3.2.2 Program Priorytetowy „Wsparcie gospodarki ściekowej – II edycja”

W ramach powyższego Programu w 2022 r. zawarto 12 umów na łączną kwotę 8.826.343,00 zł, w tym 5.295.811,00 zł w formie pożyczki i 3.530.532,00 zł w formie dotacji

Tabela 8

Realizacja Programu Priorytetowego „Wsparcie gospodarki ściekowej – II edycja” w 2022 r.

Forma dofinansowania	Budżet Programu [zł]	Kwota zawartych umów w 2022 r. [zł]	Kwota wypłacona w 2022 r. [zł]	Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach [zł]
Pożyczka	12.000.000,00	5.295.811,00	1.576.122,00	3.719.689,00
Dotacja	8.000.000,00	3.530.532,00	1.050.745,00	2.479.787,00
RAZEM	20.000.000,00	8.826.343,00	2.626.867,00	6.199.476,00

Tabela 9

Planowane wskaźniki celu Programu Priorytetowego „Wsparcie gospodarki ściekowej – II edycja”

Rodzaj instalacji	Jednostka	Wskaźnik osiągnięcia celu Programu	Plan z umów zawartych w 2022 roku
Budowa lub przebudowa oczyszczalni ścieków	szt.	4	1
Budowa lub przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej	mb	8.000,00	19.688,00

3.3**Program Priorytetowy „EkoOczyszczalnia – instalacja przydomowych biologicznych oczyszczalni ścieków”**

Cel Programu: Poprawa stanu wód powierzchniowych i podziemnych na terenie województwa łódzkiego poprzez dofinansowanie zadań mających na celu wypełnienie wymogów Dyrektywy 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych.

Wskaźniki osiągnięcia celu Programu:

- efekt rzeczowy – wykonanie 600 szt. PBOŚ,
- efekt ekologiczny – równoważna liczba mieszkańców obsługiwana przez nowowytbudowane PBOŚ wyniesie 1.800 RLM.

Tabela 10

Realizacja Programu Priorytetowego „EkoOczyszczalnia – instalacja przydomowych biologicznych oczyszczalni ścieków” w latach 2021–2022

Forma dofinansowania	Budżet Programu [zł]	Kwota zawartych umów w latach 2021-2022 [zł]	Kwota wypłacona w latach 2021-2022 [zł]	Kwota planowana do wypłaty w kolejnych latach* [zł]
Dotacja	628.574,00	628.574,00	217.500,00	344.824,00

* kwota po uwzględnieniu korekt, zmniejszeniu dofinansowania

W ramach całego Programu Priorytetowego wybudowano 95 szt. PBOŚ o łącznej przepustowości 126,35 m³/d. PBOŚ umożliwią oczyszczenie ścieków bytowych w ilości ok. 46.118,00 m³/rok. Planowany efekt ekologiczny z tytułu zawartych umów wynosi 407 RLM.

3.4

Program Priorytetowy „Dotacje dla osób fizycznych na wykonanie przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie województwa łódzkiego”

Cel Programu: Wspomaganie gospodarki ściekowej województwa łódzkiego poprzez dofinansowanie realizacji przez osoby fizyczne zadań polegających na wykonaniu przydomowych oczyszczalni ścieków (POŚ) o wydajności poniżej 5 m³/d, w celu umożliwienia oczyszczenia ścieków socjalno-bytowych na terenach, dla których nie jest przewidywana budowa zbiorczej kanalizacji sanitarnej.

W 2022 r. realizowane były wypłaty dotacji bezpośrednio dla osób fizycznych w ramach dwóch edycji Programu na realizację zadań polegających na wykonaniu przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie województwa łódzkiego.

3.4.1 Program Priorytetowy „Dotacje dla osób fizycznych na wykonanie przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie województwa łódzkiego w latach 2021-2022”

W ramach ww. Programu w 2021 r. zawarto 79 umów dotacji na łączną kwotę 471.375,00 zł. W roku 2021 r. wypłacono środki w wysokości 198.000,00 zł, a w roku sprawozdawczym 231.375,00 zł.

Wskaźnik osiągnięcia celu Programu – 200 RLM. Efekty ekologiczne uzyskane z umów zawartych w ramach Programu wynoszą łącznie 279 RLM, w tym osiągnięte w roku sprawozdawczym: 149 RLM.

3.4.2 Program Priorytetowy „Dotacje dla osób fizycznych na wykonanie przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie województwa łódzkiego w 2022 r.”

W ramach ogłoszonego w 2022 r. ww. Programu Priorytetowego zawartych zostało 186 umów na kwotę 1.280.507,50 zł, z czego w 2 przypadkach nastąpiła rezygnacja z podpisanej umowy.

Tabela 11

Realizacja Programu Priorytetowego „Dotacje dla osób fizycznych na wykonanie przydomowych oczyszczalni ścieków...” w 2022 r.

Forma dofinansowania	Budżet Programu [zł]	Kwota zawartych umów w 2022 r. [zł]	Kwota wypłacona w 2022 r. [zł]	Kwota planowana do wypłaty w kolejnych latach* [zł]
Dotacja	1.290.000,00	1.280.507,50	486.727,50	793.780,00

* kwota po uwzględnieniu korekt, zmniejszeniu dofinansowania

Efekty ekologiczne planowane do uzyskania z umów zawartych w ramach Programu wynoszą łącznie 746 RLM, w tym osiągnięte w 2022 r. – 281 RLM. Wskaźnik w Programie ustalony został w odniesieniu do pierwotnej kwoty jego budżetu.

3.5

Program Priorytetowy „Dotacje dla osób fizycznych na wykonanie przyłączy kanalizacyjnych na terenie województwa łódzkiego w 2022 r.”

Cel Programu: Wspomaganie gospodarki ściekowej województwa łódzkiego poprzez dofinansowanie realizacji przez osoby fizyczne zadań polegających na wykonaniu przyłączy kanalizacyjnych do istniejącej/nowobudowanej sieci kanalizacyjnej, w celu umożliwienia oczyszczenia ścieków socjalno-bytowych.

Umowy zostały zawarte w 2022 r. Wydatkowanie środków powinno nastąpić do 31.12.2023 r.

Tabela 12

Realizacja Programu Priorytetowego „Dotacje dla osób fizycznych na wykonanie przyłączy kanalizacyjnych ...” w 2022 r.

Forma dofinansowania	Budżet Programu [zł]	Kwota zawartych umów w 2022 r. [zł]	Kwota wypłacona w 2022 r. [zł]	Kwota planowana do wypłaty w kolejnych latach* [zł]
Dotacja	890.000,00	877.843,79	364.979,74	483.758,85

* kwota po uwzględnieniu korekt, zmniejszeniu dofinansowania

Efekty ekologiczne planowane do uzyskania z umów zawartych w ramach Programu wynoszą łącznie 734 RLM. Wskaźnik ten nie został zmieniony pomimo zwiększenia budżetu Programu z 500.000,00 zł do 890.000,00 zł. W roku sprawozdawczym osiągnięto 352 RLM.

3.6

Program Priorytetowy „Racjonalizacja zużycia energii (RZE) w budynkach użyteczności publicznej oraz zasobach komunalnych”

Cel Programu: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery poprzez realizację inwestycji polegających na kompleksowej modernizacji budynków służącej racjonalizacji zużycia energii oraz wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Dofinansowanie udzielane było na, prowadzone według standardów efektywności energetycznej i ekonomicznej, działania wskazane w audycie energetycznym budynku jako optymalny wariant przedsięwzięcia. Zakres inwestycji obejmował przebudowę systemów grzewczych wraz z wymianą lub

modernizacją energooszczędnych i nieekologicznych źródeł ciepła, również w skojarzeniu z technologiami odnawialnych źródeł energii, docieplenie obiektu, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, wymianę systemów wentylacji i klimatyzacji oraz oświetlenia wewnętrznego na energooszczędne.

3.6.1 Program Priorytetowy „Racjonalizacja zużycia energii (RZE) w budynkach użyteczności publicznej oraz zasobach komunalnych należących do jednostek samorządu terytorialnego w celu zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery – IV edycja”

W 2022 r. nie zawierano umów w ramach powyższej edycji Programu, następowały tylko wypłaty środków. W roku sprawozdawczym wypłacono kwotę w łącznej wysokości 3.843.187,00 zł, z czego 1.152.956,00 zł w formie pożyczki i 2.690.231,00 zł w formie dotacji.

Tabela 13

Realizacja Programu Priorytetowego „RZE w budynkach użyteczności publicznej ...– IV edycja” w latach 2019–2022

Forma dofinansowania	Budżet Programu [zł]	Kwota umów zawartych w latach 2019-2021 [zł]	Kwota wypłacona w latach 2019-2022 [zł]	Kwota planowana do wypłaty w kolejnych latach* [zł]
Pożyczka	9.000.000,00	6.029.340,00	5.960.657,13	0,00
Dotacja	21.000.000,00	14.068.413,00	13.908.164,03	0,00
RAZEM	30.000.000,00	20.097.753,00	19.868.821,16	0,00

* kwota po uwzględnieniu korekt, zmniejszeniu dofinansowania

3.6.2 Program Priorytetowy „Racjonalizacja zużycia energii (RZE) w budynkach użyteczności publicznej oraz zasobach komunalnych w celu zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery – V edycja”

W ramach ww. Programu wdrażanego w latach 2021–2022, Fundusz zawarł w roku sprawozdawczym 29 umów o dofinansowanie w formie pożyczki i dotacji.

Tabela 14

Realizacja Programu Priorytetowego „RZE w budynkach użyteczności publicznej ... – V edycja” w latach 2021–2022

Forma dofinansowania	Budżet Programu [zł]	Kwota zawartych umów w latach 2021-2022 [zł]	Kwota wypłacona w latach 2021-2022 [zł]	Kwota planowana do wypłaty w kolejnych latach* [zł]
Pożyczka	18.000.000,00	12.248.958,00	3.311.116,18	6.420.615,82
Dotacja	42.000.000,00	28.494.485,00	7.028.227,75	15.592709,25
RAZEM	60.000.000,00	40.743.416,00	10.339.343,93	22.013.325,07

* kwota po uwzględnieniu korekt, zmniejszeniu dofinansowania

Ze wszystkich umów zawartych w latach 2021-2022 na realizację tego Programu wypłacono w roku sprawozdawczym środki w łącznej wysokości 6.221.981,71 zł, z czego 1.887.077,21 zł w formie pożyczki i 4.334.904,50 zł w formie dotacji.

Tabela 15

Planowane wskaźniki celu Programu Priorytetowego „RZE w budynkach użyteczności publicznej ... - V edycja”

Rodzaj efektu	Jednostka	Wskaźnik osiągnięcia celu Programu	Plan z zawartych umów w 2021 r.	Plan z zawartych umów w 2022 r.
Liczba wykonanych prac termomodernizacyjnych	szt.	50	18	43
Redukcja lub uniknięcie CO ₂ do atmosfery	Mg	7.100	3.038*	2.501*

* efekt ekologiczny planowany do osiągnięcia w latach kolejnych z umów zawartych odpowiednio w 2021 r. oraz 2022 r.

3.7

Program Priorytetowy „EKO Latarnia - Poprawa efektywności energetycznej systemów oświetlenia zewnętrznego”

Cel Programu: Ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery oraz uzyskanie oszczędności energii elektrycznej poprzez realizację inwestycji w zakresie systemów oświetlenia energooszczędnego wyposażonych w inteligentne systemy sterowania oświetleniem.

Dofinansowanie udzielane było na realizację poprawiających efektywność energetyczną inwestycji polegających na przebudowie systemów oświetlenia wraz z inteligentnym systemem sterowania oświetleniem. Zakres przebudowy oświetlenia wskazany we wniosku o dofinansowanie musiał wynikać z przeprowadzonego audytu oświetlenia.

3.7.1 Program Priorytetowy „EKO Latarnia - Poprawa efektywności energetycznej systemów oświetlenia zewnętrznego” (I edycja)

W 2022 r. nie zawierano umów w ramach powyższej edycji Programu, następowały tylko wypłaty środków. W 2022 r. w ramach tej edycji wypłacono dofinansowanie w łącznej wysokości 2.314.123,82 zł, w tym 1.388.475,50 zł w formie pożyczki i 925.648,32 zł w formie dotacji.

Tabela 16

Realizacja Programu Priorytetowego „EKO Latarnia ...” (I edycja) w latach 2020–2022

Forma dofinansowania	Budżet Programu [zł]	Kwota zawartych umów w latach 2020-2021 [zł]	Kwota wypłacona w latach 2020-2022 [zł]	Kwota planowana do wypłaty w kolejnych latach* [zł]
Pożyczka	6.750.000,00	5.887.383,00	1.592.652,71	3.028.301,00
Dotacja	4.500.000,00	3.924.918,00	1.061.766,46	2.018.866,00
RAZEM	11.250.000,00	9.812.301,00	2.654.418,67	5.046.167,00

* kwota po uwzględnieniu korekt, zmniejszeniu dofinansowania

3.7.2 Program Priorytetowy „EKO Latarnia - Poprawa efektywności energetycznej systemów oświetlenia zewnętrznego – II edycja”

W ramach ww. Programu Fundusz zawarł w roku sprawozdawczym 2 umowy o dofinansowanie w formie pożyczki i dotacji.

Tabela 17

Realizacja Programu Priorytetowego „EKO Latarnia ...- II edycja” w 2022 r.

Forma dofinansowania	Budżet Programu [zł]	Kwota zawartych umów w 2022 r. [zł]	Kwota wypłacona w 2022 r. [zł]	Kwota planowana do wypłaty w kolejnych latach [zł]
Pożyczka	7.567.500,00	7.566.600,00	0,00	7.566.600,00
Dotacja	5.045.000,00	5.044.400,00	0,00	5.044.400,00
RAZEM	12.612.500,00	12.611.000,00	0,00	12.611.000,00

Tabela 18

Planowane wskaźniki celu Programu Priorytetowego „EKO Latarnia ...- II edycja”

Rodzaj efektu	Jednostka	Wskaźnik osiągnięcia celu Programu	Plan z zawartych umów w 2022 r.
Ilość wykonanych punktów świetlnych	szt.	2.000	6.357
Redukcja emisji CO ₂ do atmosfery	Mg	600	990*

* efekt ekologiczny planowany do osiągnięcia w latach kolejnych

3.8

Program Priorytetowy „EkoRemiza – Termomodernizacja budynków Ochotniczych Straży Pożarnych oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w celu zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery”

Cel Programu: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery poprzez realizację inwestycji polegających na kompleksowej modernizacji budynków strażnic ochotniczych straży pożarnych, znajdujących się na terenie województwa łódzkiego, prowadzącej do racjonalizacji zużycia energii.

3.8.1 Program Priorytetowy „EkoRemiza – Termomodernizacja budynków Ochotniczych Straży Pożarnych oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w celu zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery” (I edycja)

W 2022 r., na podstawie umów zawartych w 2020 r., wypłacono środki w wysokości 443.310,91 zł.

Tabela 19

Realizacja Programu Priorytetowego „EkoRemiza ...” (I edycja) w latach 2020–2022

Forma dofinansowania	Budżet Programu [zł]	Kwota zawartych umów w 2020 r. [zł]	Kwota wypłacona w latach 2020-2022 [zł]	Kwota planowana do wypłaty w kolejnych latach* [zł]
Dotacja	3.776.500,00	3.776.368,00	3.027.259,95	0,00

* kwota po uwzględnieniu korekt, zmniejszeniu dofinansowania

3.8.2 Program Priorytetowy „EkoRemiza – Termomodernizacja budynków Ochotniczych Straży Pożarnych oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w celu zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery – II edycja”

Z umów zawartych w 2021 r. w ramach tej edycji Programu wypłacono w roku sprawozdawczym środki w wysokości 3.713.293,54 zł.

Tabela 20

Realizacja Programu Priorytetowego „EkoRemiza ... - II edycja” w latach 2021–2022

Forma dofinansowania	Budżet Programu [zł]	Kwota zawartych umów w 2021 r. [zł]	Kwota wypłacona w latach 2021-2022 [zł]	Kwota planowana do wypłaty w kolejnych latach* [zł]
Dotacja	6.536.500,00	6.526.960,17	4.456.367,71	1.461.271,46

* kwota po uwzględnieniu korekt, zmniejszeniu dofinansowania

3.8.3 Program Priorytetowy „EkoRemiza - Termomodernizacja budynków Ochotniczych Straży Pożarnych oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w celu zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery – III edycja”

Dofinansowanie udzielane było na, prowadzone według standardów efektywności energetycznej i ekonomicznej, działania wskazane w audycie energetycznym budynku jako optymalny wariant przedsięwzięcia.

Zakres inwestycji obejmował realizację zadań termomodernizacyjnych takich jak przebudowa systemów grzewczych wraz z wymianą lub modernizacją źródeł ciepła, zastosowanie odnawialnych źródeł energii, docieplenie obiektu, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, wymiana systemów wentylacji i klimatyzacji oraz wymiana oświetlenia wewnętrznego na energooszczędne, realizowanych w budynkach wykorzystywanych przez jednostki ochotniczych straży pożarnych na cele statutowe.

W ramach ww. Programu Fundusz zawarł w roku sprawozdawczym 21 umów o dofinansowanie w formie dotacji.

Tabela 21

Realizacja Programu Priorytetowego „EkoRemiza ... – III edycja” w 2022 r.

Forma dofinansowania	Budżet Programu [zł]	Kwota zawartych umów w 2022 r. [zł]	Kwota wypłacona w 2022 r. [zł]	Kwota planowana do wypłaty w kolejnych latach [zł]
Dotacja	10.000.000,00	9.335.041,00	920.034,00	8.415.007,00

Tabela 22

Planowane wskaźniki celu Programu Priorytetowego „EkoRemiza ... – III edycja”

Rodzaj efektu	Jednostka	Wskaźnik osiągnięcia celu Programu	Plan z zawartych umów w 2022 r.
Ilość wykonanych prac termomodernizacyjnych	szt.	15	21
Redukcja lub uniknięcie CO ₂ do atmosfery	Mg	400	1.126*

* efekt ekologiczny planowany do osiągnięcia w latach kolejnych

3.9

Program Priorytetowy „EkoAuto – Łódzki Rozwój Elektromobilności”

Cel Programu: Zmniejszenie negatywnego oddziaływania na zdrowie ludzi i środowisko w związku z emisją zanieczyszczeń pochodzących z transportu na terenie województwa łódzkiego. Dofinansowanie udzielane było w formie pożyczki i dotacji, przy czym otrzymanie dotacji warunkowane było zaciągnięciem pożyczki.

Zakres inwestycji obejmował zakup nowych dwuosobowych pojazdów elektrycznych z ograniczeniem do samochodów osobowych oraz koszty stacji lub punktów ładowania, w rozumieniu ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych oraz ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym.

W ramach ww. Programu wdrażanego w latach 2021-2022, Fundusz zawarł w roku sprawozdawczym 11 umów o dofinansowanie w formie pożyczki i dotacji.

Tabela 23

Realizacja Programu Priorytetowego „EkoAuto ...” w latach 2021–2022

Forma dofinansowania	Budżet Programu [zł]	Kwota zawartych umów w latach 2021-2022 [zł]	Kwota wypłacona w latach 2021-2022 [zł]	Kwota planowana do wypłaty w kolejnych latach [zł]
Pożyczka	2.400.000,00	884.236,00	0,00	884.236,00
Dotacja	3.600.000,00	920.079,00	0,00	920.079,00
RAZEM	6.000.000,00	1.804.315,00	0,00	1.804.315,00

Tabela 24

Planowane wskaźniki celu Programu Priorytetowego „EkoAuto ...”

Rodzaj efektu	Jednostka	Wskaźnik osiągnięcia celu Programu	Plan z umów zawartych w latach 2021-2022
Liczba zakupionych pojazdów	szt.	25	9
Liczba wybudowanych stacji lub punktów ładowania	szt.	10	6

3.10**Program Priorytetowy „Wsparcie szpitali w realizacji zadań z zakresu ochrony środowiska w związku z pandemią koronawirusa – II edycja”**

Cel Programu: Unieszkodliwienie odpadów medycznych oraz unieszkodliwienie lub odzysk ścieków ze szpitali z obszaru województwa łódzkiego, powstałych w czasie obowiązywania zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii ogłoszonych w związku z zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 w Polsce. Dofinansowanie zostało przeznaczone przez beneficjentów na unieszkodliwienie odpadów medycznych, odprowadzenie i oczyszczenie ścieków oraz zakup pojemników na odpady medyczne. Wskaźniki osiągnięcia celu Programu - udzielenie wsparcia nie mniej niż 17 podmiotom.

Tabela 25

Realizacja Programu Priorytetowego „Wsparcie szpitali... w związku z pandemią koronawirusa – II edycja” w 2022 r.

Forma dofinansowania	Budżet Programu [zł]	Kwota zawartych umów w 2022 r. [zł]	Kwota wypłacona w 2022 r. [zł]	Kwota planowana do wypłaty w kolejnych latach* [zł]
Dotacja	7.264.000,00	7.261.714,00	5.870.256,00	1.391.458,00

W ramach II edycji Programu Fundusz zawarł 28 umów o dofinansowanie z 26 podmiotami na łączną kwotę 7.261.714,00 zł.

3.11**Program Priorytetowy: Niezwłoczne usuwanie odpadów ze względu na zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi lub środowiska - II edycja**

Cel Programu: Likwidacja zagrożeń zdrowotnych i środowiskowych poprzez dofinansowanie kosztów usunięcia odpadów i gospodarowania nimi w przypadku, o którym mowa w art. 26a ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

Budżet Programu zgodnie z zapisami obowiązującymi w roku 2022 wynosił 5.000.000,00 zł, w tym 4.000.000,00 zł w formie dotacji oraz 1.000.000,00 zł w formie pożyczki. Kwota niewykorzystana przechodzi do rozdysponowania na rok następny.

W 2022 roku Fundusz nie zawarł umów dotyczących realizacji zadań zgodnie z zapisami powyższego Programu.

3.12

Program Priorytetowy „Dotacje na usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu województwa łódzkiego”

Cel Programu: Wspomaganie oczyszczania województwa łódzkiego z azbestu poprzez dofinansowanie zadań związanych z usunięciem wyrobów zawierających azbest realizowanych przez osoby fizyczne.

W 2022 r. realizowane były wypłaty dotacji bezpośrednio dla osób fizycznych w ramach dwóch edycji Programu Priorytetowego realizującego zadania polegające na usuwaniu wyrobów zawierających azbest z terenu województwa łódzkiego.

3.12.1 Program Priorytetowy "Dotacje na usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu województwa łódzkiego w latach 2021-2022"

Budżet Programu: 500.000,00 zł.

W ramach ww. Programu w 2021 r. zawarto 156 umów dotacji na łączną kwotę 410.149,00 zł i wypłacono środki w wysokości 305.942,00 zł. W 2022 r. wypłacono dotacje w kwocie 66.937,50 zł.

Wskaźnik osiągnięcia celu Programu: Ilość wyrobów zawierających azbest przekazanych do unieszkodliwienia w latach 2021-2022 - 1.000 Mg. łączny efekt uzyskany w wyniku realizacji ww. Programu wyniósł 778,16 Mg.

3.12.2 Program Priorytetowy „Dotacje na usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu województwa łódzkiego na 2022 rok”

W 2022 r. zawarto 162 umowy na kwotę 348.477,60 zł.

Tabela 26

Realizacja Programu Priorytetowego „Dotacje na usuwanie wyrobów ...” w 2022 r.

Forma dofinansowania	Budżet Programu [zł]	Kwota zawartych umów w 2022 r. [zł]	Kwota wypłacona w 2022 r. [zł]	Kwota planowana do wypłaty w kolejnych latach* [zł]
Dotacja	370.000,00	348.477,60	340.314,40	0,00

* kwota po uwzględnieniu korekt, zmniejszeniu dofinansowania

Wskaźnik osiągnięcia celu Programu: Ilość wyrobów zawierających azbest przekazanych do unieszkodliwienia w roku 2022 - 1.000 Mg. Realizacja Programu zakończyła się w 2022 r. łączny osiągnięty efekt z zawartych umów to 675,24 Mg.

3.13

Program Priorytetowy „Rewaloryzacja zabytkowych parków województwa łódzkiego”

Cel Programu: Zachowanie i ochrona dziedzictwa historyczno-przyrodniczo-kulturowego parków poprzez ich rewaloryzację, dostosowanie parków do potrzeb społecznych i edukacyjnych oraz umożliwienie społeczeństwu korzystania z ich walorów przyrodniczych. Program ukierunkowany jest na finansowe wsparcie działań dotyczących zabytków w rozumieniu ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami będących parkami.

3.13.1 Program Priorytetowy „Rewaloryzacja zabytkowych parków województwa łódzkiego” (I edycja)

Cel Programu: Rewaloryzacja min. 3 obiektów.

Z 5 umów zawartych w ramach I edycji Programu w 2021 roku zakończono i realizowano wypłaty środków dla 3 zadań, z 1 umowy nastąpiła rezygnacja w 2021 r., a 1 umowa zawarta z Piotrkowem Trybunalskim została realizowana w 2022 r.

Kwota planowana do wypłaty w 2023 roku wynosi 4.504.475,00 zł.

3.13.2 Program Priorytetowy „Rewaloryzacja zabytkowych parków województwa łódzkiego” (II edycja)

W ramach II edycji Programu w 2021 r. zawarto 1 umowę z Powiatem Opoczyńskim, umowa została zrealizowana w roku sprawozdawczym.

Tabela 27

Realizacja Programu Priorytetowego „Rewaloryzacja zabytkowych parków...” (II edycja) w latach 2021–2022

Forma dofinansowania	Budżet Programu [zł]	Kwota zawartych umów latach 2021-2022 [zł]	Kwota wypłacona w latach 2021-2022 [zł]	Kwota planowana do wypłaty w kolejnych latach* [zł]
Pożyczka	1.600.000,00	528.635,00	479.951,00	0,00
Dotacja	2.400.000,00	792.935,00	719.911,00	0,00
RAZEM	4.000.000,00	1.321.570,00	1.199.862,00	0,00

* kwota po uwzględnieniu korekt, zmniejszeniu dofinansowania

Wskaźnik realizacji celu Programu: rewaloryzacja min. 4 obiektów. Wskaźnik realizacji celu Programu nie został osiągnięty, rewaloryzacji poddano 1 obiekt.

3.14

Program Priorytetowy „Utworzenie w przestrzeni publicznej terenów zieleni wraz z bazami edukacyjnymi”

Cel Programu: Utworzenie w przestrzeni publicznej terenów zieleni wraz z bazami edukacyjnymi na obszarze województwa łódzkiego, służące dostosowaniu przestrzeni do potrzeb społecznych i edukacyjnych oraz umożliwienie społeczeństwu korzystania z ich walorów. Beneficjentami Programu są jednostki samorządu terytorialnego z województwa łódzkiego.

Program ukierunkowany był na finansowe wsparcie działań dotyczących zagospodarowania przestrzeni publicznej, rozumianej jako teren ogólnodostępny, stanowiący własność jednostki samorządu terytorialnego, który po realizacji zadania służyć będzie zaspokajaniu potrzeb mieszkańców w zakresie możliwości korzystania z walorów przyrodniczych lub edukacji ekologicznej.

3.14.1 Program Priorytetowy „Utworzenie w przestrzeni publicznej terenów zieleni wraz z bazami edukacyjnymi” (I edycja)

Z 18 umów zawartych w ramach I edycji Programu, do końca 2021 r. zakończono 16 zadań, w 2022 r. zakończono 1 zadanie i nastąpiła rezygnacja z 1 umowy.

W 2022 r. wypłacono łącznie kwotę 1.286.069,00 zł, w tym 514.458,00 zł w formie pożyczki i 771.611,00 zł w formie dotacji.

Wskaźnik realizacji celu Programu to liczba utworzonych terenów zielonych wraz z bazami edukacyjnymi - nie powinien być niższy niż 5. Wskaźnik realizacji celu Programu został osiągnięty, utworzono 17 terenów zielonych wraz z bazami edukacyjnymi.

3.14.2 Program Priorytetowy „Utworzenie w przestrzeni publicznej terenów zieleni wraz z bazami edukacyjnymi” (II edycja)

Wskaźnik realizacji celu Programu – liczba utworzonych terenów zielonych wraz z bazami edukacyjnymi nie powinna być niższa niż 5. Okres wdrażania Programu to lata 2021–2022, natomiast wydatkowanie środków możliwe jest do końca 2023 r.

Tabela 28

Realizacja Programu Priorytetowego „Utworzenie w przestrzeni publicznej terenów zieleni wraz z bazami edukacyjnymi” (II edycja) w latach 2021–2022

Forma dofinansowania	Budżet Programu [zł]	Kwota zawartych umów w latach 2021–2022 [zł]	Kwota wypłacona w latach 2021–2022 [zł]	Kwota planowana do wypłaty kolejnych lat* [zł]
Pożyczka	3.880.000,00	3.838.708,00	1.166.128,00	2.559.579,00
Dotacja	5.820.000,00	5.733.603,00	1.724.832,87	3.839.265,00
Razem	9.700.000,00	9.572.311,00	2.890.960,87	6.398.844,00

* kwota po uwzględnieniu korekt, rezygnacji, zmniejszeniu dofinansowania

W drugim roku wdrażania II edycji Programy zawarto 4 umowy, a zakończone zostały 3 zadania.

W 2022 r. wypłacono środki w łącznej wysokości 2.554.361,87 zł, w tym 1.031.482,00 zł w formie pożyczki i 1.522.879,87 zł w formie dotacji.

W ramach ww. zadań przewidziano m.in.: zakup i nasadzenia roślin wieloletnich, wykonanie trawników i łąk kwietnych, prace pielęgnacyjne drzew, budowę i modernizację ciągów komunikacyjnych z materiałów wodoprzepuszczalnych, utworzenie miejsc do rekreacji oraz edukacji, montaż oświetlenia, systemu nawodnienia i monitoringu, małej architektury oraz tablic i elementów o tematyce dydaktycznej na łącznej powierzchni ok. 2 ha.

2. REALIZACJA PROGRAMÓW PRIORYTETOWYCH – UDOSTĘPNIENIE ŚRODKÓW Z NFOŚiGW

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi realizuje programy priorytetowe w ramach udostępnienia środków z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Współpraca z NFOŚiGW pozwala na dotarcie do większej liczby odbiorców i zaangażowanie znacznie większych środków na działania proekologiczne, a tym samym na uzyskanie znacznych efektów ekologicznych, które przekładają się na poprawę stanu środowiska w województwie łódzkim.

Dzięki tej współpracy WFOŚiGW w Łodzi w roku 2022 podpisał umowy w ramach kolejnych Programów Priorytetowych finansowanych przez NFOŚiGW tj.: „„Agroenergia”. Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii” oraz „Ciepłe Mieszkanie”.

4.1**Program Priorytetowy „Czyste Powietrze”**

Program Priorytetowy „Czyste Powietrze” to ogólnopolski program, którego celem jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie lub uniknięcie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery przez domy jednorodzinne. Jego beneficjentami są właściciele lub współwłaściciele jednorodzinnych budynków mieszkalnych lub wydzielonych w budynkach jednorodzinnych lokali mieszkalnych z wyodrębnioną księgą wieczystą, którzy wymieniają stare, nieefektywne źródła ciepła na paliwo stałe na nowoczesne, spełniające najwyższe normy oraz przeprowadzają niezbędne prace termomodernizacyjne. Warunki dofinansowania w ramach Programu są jednolite na obszarze całego kraju.

W 2022 r. w ramach Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” można było uzyskać wsparcie na przedsięwzięcia mające na celu ograniczenie niskiej emisji w budynkach jednorodzinnych, w szczególności na:

- wymianę źródeł ciepła starej generacji, niespełniających wymagań określonych w załączniku do Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań dla kotłów na paliwa stałe (Dz.U. z 2017 r. poz. 1690 z późn. zm.) na: kotły na paliwa stałe (z wyłączeniem ekogroszku), podłączenie do sieci ciepłowniczej, systemy ogrzewania elektrycznego, kotły olejowe, kotły gazowe kondensacyjne, pompy ciepła powietrzne, pompy ciepła odbierające ciepło z gruntu lub wody wraz z przyłączami,
- montaż odnawialnych źródeł energii, w tym kolektorów słonecznych, mikroinstalacji fotowoltaicznych,
- zastosowanie wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła,
- wykonanie termomodernizacji budynków jednorodzinnych.

Tabela 29
Realizacja Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” w 2022 r.

Forma dofinansowania	Liczba zawartych umów [szt.]	Kwota zawartych umów [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach* [zł]
Dotacja na częściową spłatę kapitału kredytu ze środków NFOŚiGW	229	5.775.487,00	1.694.437,35	2.842.009,00
Dotacje z prefinansowaniem	191	9.218.308,00	3.302.425,00	5.752.663,00
Dotacja, w tym ze środków:	13.683	280.444.131,98	46.076.363,05	226.767.766,19
– WFOŚiGW w Łodzi	191	4.997.000,00	838.363,60	3.977.967,20
– NFOŚiGW	13.492	275.447.131,98	45.237.999,45	222.789.798,99
RAZEM Umowy 2022	14.103	295.437.926,98	51.073.225,40	235.362.438,19
Umowy zawarte w latach ubiegłych, w tym:			67.689.766,84	63.544.530,58
Pożyczka			254.684,67	682.695,79
Dotacja, w tym ze środków:			67.435.082,17	62.861.834,79
– WFOŚiGW w Łodzi			1.366.204,16	1.778.232,10
– NFOŚiGW			66.068.878,01	61.083.602,69
RAZEM wypłaty w 2022 r., w tym:			118.762.992,24	298.906.968,77
– Ze środków WFOŚiGW w Łodzi			2.459.252,43	6.438.895,09
– Ze środków NFOŚiGW			116.303.739,81	292.468.073,68

* kwota po uwzględnieniu korekt, zmniejszeniu dofinansowania, rezygnacji z umów

UWAGA. W „Sprawozdaniu z działalności WFOŚiGW w Łodzi za 2021 rok” w tabeli 22 wykazano liczbę zawartych umów ze środków NFOŚiGW – 8.473 szt. na kwotę 123.479.092,78 zł oraz kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach w wysokości 93.429.986,15 zł, natomiast powinna zostać wykazana liczba zawartych umów ze środków NFOŚiGW – 8.471 szt. na kwotę 123.441.626,78 zł oraz kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach w wysokości 93.392.520,15 zł.

W 2022 r. zawarto 14.103 umowy o dofinansowanie na łączną kwotę 295.437.926,98 zł (w tym 1.924 umowy na podstawie decyzji podjętych w 2021 r. na kwotę 27.742.162,14 zł).

Wskaźniki osiągnięcia celu Programu zostały przyjęte przy założeniu następujących danych wyjściowych, uśrednionych dla typowego jednorodzinnej domu mieszkalnego: powierzchnia domu 120 m², zapotrzebowanie na energię przed modernizacją dla budynku istniejącego 30.000 kWh/rok, ograniczenie zużycia energii końcowej dla budynku istniejącego 18.600 kWh/rok, zmniejszenie emisji

CO₂ dla budynku istniejącego 7.646,90 kg/rok, zmniejszenie emisji CO₂ dla budynku nowobudowanego 901,36 kg/rok.

Tabela 30

Program Priorytetowy „Czyste Powietrze” – osiągnięte efekty rzeczowe i ekologiczne w 2022 r.
(zakończone finansowanie)

Efekt ekologiczny/rzeczowy*	Jednostka	Z umów WFOŚiGW w Łodzi	Z umów NFOŚiGW
Liczba budynków o poprawionej efektywności energetycznej	szt.	108	7.239
Liczba wymienionych nieefektywnych źródeł ciepła (kotłów starej generacji) na niskoemisyjne w budynkach istniejących	szt.	102	6.875
Liczba zamontowanych niskoemisyjnych źródeł ciepła w budynkach nowobudowanych	szt.	2	49
Ograniczenie zużycia energii końcowej	MWh/rok	2.008,80	134.645,40
Ograniczenie emisji SO ₂	Mg/rok	9,5162	637,4590
Ograniczenie emisji pyłów o średnicy mniejszej niż 10 mikro metrów (PM10)	Mg/rok	2,4318	162,9405
Ograniczenie emisji pyłów o średnicy mniejszej niż 2,5 mikrometra (PM2,5)	Mg/rok	2,1724	145,5599
Ograniczenie emisji benzo(a)pirenu	Mg/rok	0,003142476	0,210633349
Ograniczenie emisji CO ₂	Mg/rok	842,0680	56.766,2071

* Efekty ekologiczne uzyskane w Programie szacowane są w oparciu o „Metodykę szacowania efektu ekologicznego” stanowiącą załącznik do Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” nr 1.4 z dnia 22.08.2018 r.

4.2

Program Priorytetowy „Poprawa Jakości Powietrza Część 2) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie”

Cel Programu: Poprawa jakości powietrza poprzez ograniczenie lub uniknięcie emisji CO₂ w wyniku zwiększenia produkcji energii z odnawialnych źródeł oraz zmniejszenia zużycia energii w budynkach. W dniu 29 maja 2019 r. pomiędzy WFOŚiGW w Łodzi a NFOŚiGW zawarta została Umowa udostępnienia środków z przeznaczeniem na udzielenie dotacji i wspólnej realizacji przedmiotowego Programu.

Zakres inwestycji obejmował termomodernizację budynków, w szczególności: ocieplenie obiektu, wymianę okien i drzwi zewnętrznych, przebudowę systemów grzewczych, wymianę systemów wentylacji i klimatyzacji, zastosowanie systemów zarządzania energią w budynkach, wykorzystanie technologii odnawialnych źródeł energii, likwidację zawilgocenia i jego skutków na termomodernizowanym budynku, wymianę oświetlenia wewnętrznego i zewnętrznego obiektu na energooszczędne.

W ramach Programu Fundusz w latach 2018-2019 zawarł 8 umów o dofinansowanie w formie dotacji w kwocie 10.369.015,00 zł. W 2022 r. wypłacono kwotę 217.125,30 zł ze środków udostępnionych z NFOŚiGW. Do wypłaty w kolejnych latach pozostaje kwota 1.468.820,70 zł ze środków NFOŚiGW.

4.3**Program Priorytetowy „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie”**

W ramach Programu dofinansowywane są działania regeneracyjne gleby dla danej działki, prowadzone przez rolników posiadających gospodarstwa rolne o powierzchni do 75 ha, w których pH gleby jest równe 5,5 lub niższe. Dofinansowanie do zakupu wapna udzielane jest w ramach pomocy *de minimis*.

W 2022 r. w ramach Programu zawarto 1.385 umów dotacji na łączną kwotę 5.442.616,83 zł, w tym 1.139 umów na podstawie decyzji podjętych w 2022 r. i 246 umów na podstawie decyzji z 2021 r.

Tabela 31

Realizacja Programu Priorytetowego „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie” w 2022 r.

Forma dofinansowania	Liczba zawartych umów [szt.]	Kwota zawartych umów [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach* [zł]
Dotacja ze środków WFOŚiGW	162	680.239,87	663.538,15	16.701,72
Dotacja ze środków NFOŚiGW	1.223	4.762.376,96	4.744.843,98	17.532,97
RAZEM	1.385	5.442.616,83	5.408.382,13	34.234,69

* kwota po uwzględnieniu korekt, zmniejszeniu dofinansowania

W ramach zawartych w 2022 r. umów efektem ekologicznym było ponad 9,63 tys. ha zregenerowanych gleb, a efekt rzeczowy w postaci masy zastosowanego czystego składnika w wapnie nawozowym (tj. CaO lub CaO+MgO) wyniósł 29,63 tys. ton.

Tabela 32

Program Priorytetowy „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie” – osiągnięte efekty rzeczowe i ekologiczne w 2022 r.

Efekty ze środków	Jednostka	Z umów	
		WFOŚiGW w Łodzi	Z umów NFOŚiGW
Zregenerowana powierzchnia	ha	1.226,62	8.399,88
Masa zastosowanego składnika CaO+MgO	Mg	3.701,68	25.926,15

4.4**Program Priorytetowy „Moja Woda”**

Cel Programu: Ochrona zasobów wody poprzez zwiększenie retencji na terenie posesji przy budynkach jednorodzinnych oraz wykorzystywanie zgromadzonej wody opadowej i roztopowej, w tym dzięki rozwojowi zielono-niebieskiej infrastruktury. Celem strategicznym jest podniesienie poziomu ochrony przed skutkami zmian klimatu i zagrożeń naturalnych m.in. zgodnie z kierunkami działań zapisanymi w „Strategicznym Planie Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (Dokument przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 29.10.2013 r.) oraz

w „Polityce Ekologicznej Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej” (Dokument przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 16 lipca 2019 r.).

Dofinansowanie obejmuje przedsięwzięcia, które doprowadzą do zatrzymywania wody opadowej w obrębie nieruchomości objętej przedsięwzięciem, w efekcie czego wody opadowe lub roztopowe nie będą odprowadzane poza nieruchomości.

W 2022 r nie został przeprowadzony nabór wniosków w ramach Programu. Działania Funduszu ograniczały się do wypłat i rozliczenia obu umów udostępnienia środków z NFOŚiGW.

Tabela 33

Realizacja Programu Priorytetowego „Moja Woda” w latach 2020–2022

Źródło dofinansowania	Kwota zawartych umów w latach 2020-2021 [zł]	Kwota wypłacona w latach 2020-2022 [zł]	Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach* [zł]
Dotacja ze środków WFOŚiGW	422.542,98	246.493,67	0,00
Dotacja ze środków NFOŚiGW	8.041.883,10	3.862.238,04	0,00
RAZEM	8.464.426,08	4.108.731,71	0,00

* kwota po uwzględnieniu korekt, zmniejszeniu dofinansowania

Tabela 34

Program Priorytetowy „Moja Woda” – osiągnięte efekty rzeczowe i ekologiczne z umów wypłaconych w latach 2020–2022

Wyszczególnienie	Jednostka	Z umów WFOŚiGW w Łodzi	Z umów NFOŚiGW
Liczba instalacji służących zagospodarowaniu wody opadowej	szt.	54	843
Ilość zagospodarowanej wody opadowej	m ³ /rok	4.372,32	63.187,96

Ww. ilość zagospodarowanej wody opadowej szacowana jest jako ilość wody zatrzymanej na terenie posesji beneficjenta końcowego, liczonej jako iloczyn rzutu powierzchni, z której retencjonowana jest woda, średniego współczynnika spływu i średniej wysokości opadów w danym rejonie na podstawie danych IMGW. Efekty rzeczowe i ekologiczne rozliczane są w podziale na NFOŚiGW i WFOŚiGW w Łodzi proporcjonalnie do zaangażowanych środków.

4.5

Program Priorytetowy „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych Część 1) Dofinansowanie zakupu specjalistycznego sprzętu wykorzystywanego w akcjach ratowniczych”

Umowa jest kontynuacją przyjętego do realizacji na lata 2018-2025 Programu polegającego na wsparciu jednostek służb ratowniczych z terenu województwa łódzkiego w zakupie specjalistycznego sprzętu wykorzystywanego w akcjach ratowniczych oraz podczas usuwania skutków zagrożeń w postaci m.in. lekkich i średnich samochodów ratowniczo-gaśniczych oraz specjalistycznego sprzętu

plywającego. Stopień realizacji celu Programu mierzony jest za pomocą wskaźnika wyrażonego liczbą zakupionego sprzętu do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zagrożeń. Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu wynosi co najmniej 50 szt.

Fot. 7. Wóz ratowniczo-gaśniczy dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Goszczanowie, którego zakup był współfinansowany przez WFOŚiGW w Łodzi

Tabela 35

Realizacja Programu Priorytetowego „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych Część 1) Dofinansowanie zakupu specjalistycznego sprzętu wykorzystywanego w akcjach ratowniczych” w 2022 r.

Forma dofinansowania	Liczba zawartych umów [szt.]	Kwota zawartych umów [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach* [zł]
Dotacja ze środków WFOŚiGW	17	1.649.591,00	1.049.991,00	599.600,00
Dotacja ze środków NFOŚiGW	2	295.000,00	295.000,00	0,00
Dotacja ze środków WFOŚiGW i NFOŚiGW, w tym:	15	4.007.000,00	1.362.998,33	2.644.000,00
– WFOŚiGW w Łodzi	7,5	3.956.000,00	1.343.000,00	2.613.000,00
– NFOŚiGW	7,5	51.000,00	19.998,33	31.000,00
RAZEM, w tym:	34	5.951.591,00	2.707.989,33	3.243.600,00
– WFOŚiGW w Łodzi	24,5	5.605.591,00	2.392.991,00	3.212.600,00
– NFOŚiGW	9,5	346.000,00	314.998,33	31.000,00

* kwota po uwzględnieniu korekt, zmniejszeniu dofinansowania

Dzięki przyznanemu dofinansowaniu jednostki ochotniczych straży pożarnych z terenu województwa łódzkiego zakupiły 5 lekkich samochodów, 21 średnich i 6 ciężkich samochodów ratowniczo-gaśniczych oraz specjalistyczny sprzęt ratownictwa wodnego tj.: 1 mobilny zestaw ratowniczy oraz 1 średni samochód specjalistyczny z napędem 4x4, wyciągarką i hakiem holowniczym.

Tabela 36

Wskaźniki Programu Priorytetowego „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych Część 1) ...” – osiągnięte efekty rzeczowe w 2022 r.

Rodzaj efektu	Jednostka	Z umów WFOŚiGW w Łodzi*	Z umów NFOŚiGW*
Samochody pożarnicze	szt.	24,5	7,5
Zestaw mobilny do ratownictwa wodnego	szt.	0	2

* efekty rzeczowe i ekologiczne przedsięwzięć realizowanych ze środków NFOŚiGW i WFOŚiGW w Łodzi zostały przedstawione zgodnie z umową udostępnienia środków, proporcjonalnie do zaangażowanych środków.

4.6

Program Priorytetowy „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych Część 2) Dofinansowanie zakupu sprzętu i wyposażenia jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych”

Umowa jest kontynuacją przyjętego do realizacji na lata 2020–2024 Programu polegającego na wsparciu jednostek służb ratowniczych z terenu województwa łódzkiego w zakupie specjalistycznego drobnego sprzętu wykorzystywanego w akcjach ratowniczych oraz podczas usuwania skutków zagrożeń. Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu wynosi co najmniej 2.880 szt.

Dzięki zwiększeniu puli środków dofinansowanie w 2022 r. zostało przyznane 207 jednostkom ochotniczej straży pożarnej.

Zrealizowane zadania polegały na wsparciu jednostek ochotniczych straży pożarnych z terenu województwa łódzkiego, które dokonały zakupu specjalistycznego sprzętu wykorzystywanego w akcjach ratowniczych oraz podczas usuwania skutków zagrożeń.

Dzięki przyznanemu dofinansowaniu w 2022 r. zostało zakupionych 2.815 sztuk sprzętu do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zagrożeń obejmującego: wyposażenie osobiste ochronne strażaka (m.in.: ubrania specjalne, buty strażackie, rękawice, kominiarki, hełmy, wodery, kombinezony ochronne na owady, aparaty powietrzne, maski, butle), sprzęt łączności (m.in.: radiotelefony, systemy selektywnego alarmowania), sprzęt uzbrojenia i techniki specjalnej (m.in.: drabiny ratownicze, agregaty prądotwórcze, motopompy, węże ssawne, prądownice, kurtyny wodne, tłumice, pilarki, detektory prądu przemiennego, wentylatory oddymiające, sprzęt oświetleniowy, mostki przejazdowe, spalinowe opryskiwacze plecakowe, nożyce dielektryczne, latarki kątowe).

Tabela 37

Realizacja Programu Priorytetowego „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych
Część 2) Dofinansowanie zakupu sprzętu i wyposażenia jednostek OSP” w 2022 r.

Forma dofinansowania	Liczba zawartych umów [szt.]	Kwota zawartych umów [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach* [zł]
Dotacja ze środków WFOŚiGW	166	3.988.077,00	1.616.426,00	2.371.651,00
Dotacja ze środków NFOŚiGW	40	980.230,00	980.229,99	0,00
Dotacja ze środków WFOŚiGW i NFOŚiGW, w tym:	1	24.982,00	24.982,00	0,00
– WFOŚiGW w Łodzi		5.212,00	5.212,00	0,00
– NFOŚiGW		19.770,00	19.770,00	0,00
RAZEM, w tym:		4.993.289,00	2.621.637,99	2.371.651,00
– WFOŚiGW w Łodzi	207	3.993.289,00	1.621.638,00	2.371.651,00
– NFOŚiGW		1.000.000,00	999.999,99	0,00

* kwota po uwzględnieniu korekt, zmniejszeniu dofinansowania

4.7

Program Priorytetowy „Agroenergia”. Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii”

Cel Programu: Zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych w sektorze rolniczym, poprzez dofinansowanie inwestycji służących budowaniu samodzielności energetycznej na obszarach wiejskich, co przyczyni się do zwiększenia lokalnego bezpieczeństwa energetycznego oraz m.in. poprawy jakości powietrza.

Beneficjentami Programu mogą być zarówno osoby fizyczne jak i osoby prawne, które są właścicielem lub dzierżawcą nieruchomości rolnych o łącznej powierzchni użytków rolnych w przedziale od 1 do 300 ha oraz które co najmniej rok przed złożeniem wniosku osobiście prowadziły gospodarstwo.

Dofinansowaniu podlegają przedsięwzięcia polegające na zakupie i montażu instalacji fotowoltaicznych, wiatrowych lub pomp ciepła o mocy większej niż 10 kW oraz nie większej niż 50 kW, którym może towarzyszyć wykonanie magazynów energii dla tych instalacji.

W 2022 r. w ramach Programu zawarto 119 umów dotacji na łączną kwotę 1.635.116,72 zł, w tym 102 umowy na podstawie decyzji podjętych w 2022 r. i 17 umów z decyzji podjętych w 2021 r.

Tabela 38

Realizacja Programu Priorytetowego „Agroenergia” Część 1) ...” w 2022 r.

Forma dofinansowania	Liczba zawartych umów [szt.]	Kwota zawartych umów [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach* [zł]
Dotacja ze środków NFOŚiGW	119	1.635.116,72	859.434,19	677.664,20

* kwota po uwzględnieniu korekt, zmniejszeniu dofinansowania

W ramach zawartych w 2022 r. umów efektem ekologicznym była redukcja CO₂ w wysokości 851 Mg/rok.

4.8

Program Priorytetowy „Ciepłe Mieszkanie”

Rada Nadzorcza WFOŚiGW w Łodzi w dniu 15.07.2022 r. podjęła Uchwałę o przystąpieniu do realizacji przyjętego przez NFOŚiGW Programu Priorytetowego „Ciepłe Mieszkanie”. We wrześniu 2022 r. została podpisana umowa z NFOŚiGW na udostępnienie środków z przeznaczeniem na udzielanie dotacji i wspólną realizację ww. Programu. Dnia 21.07.2022 r. Zarząd WFOŚiGW w Łodzi ogłosił nabór wniosków do Programu dla zadań realizowanych do 2025 r.

Cel Programu: Poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji pyłów oraz gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych.

Dofinansowaniu podlegają przedsięwzięcia polegające na demontażu wszystkich nieefektywnych źródeł ciepła na paliwa stałe służących do ogrzewania lokalu mieszkalnego oraz zainstalowaniu w jego miejsce indywidualnego źródła ciepła (gaz, pelet drzewny, pompa ciepła, ogrzewanie elektryczne) lub podłączeniu lokalu mieszkalnego do sieci ciepłej. Dodatkowo mogą być wykonane: demontaż oraz zakup i montaż nowej instalacji centralnego ogrzewania i/lub cwu w lokalu mieszkalnym, instalacji gazowej od przyłącza gazowego/zbiornika na gaz do kotła, zakup i montaż okien w lokalu mieszkalnym lub drzwi oddzielających lokal od przestrzeni nieogrzewanej lub środowiska zewnętrznego.

Jest to program parasolowy, dofinansowanie wypłacane jest gminie w formie refundacji po zakończeniu inwestycji przez beneficjentów końcowych, która następnie przekazuje im środki.

W roku sprawozdawczym w ramach Programu zawarto 3 umowy dotacji na łączną kwotę 22.955.000,00 zł.

3. KONKURSY Z DZIEDZINY EDUKACJA EKOLOGICZNA (DOTACJE)

Wnioski o dofinansowanie z dziedziny Edukacja Ekologiczna w roku 2021 były rozpatrywane w trybie konkursowym oraz w trybie ciągłym.

3.1 Tryb konkursowy

W 2022 roku ogłoszono jeden konkurs z dziedziny Edukacja Ekologiczna:

„Nasze Ekologiczne Pracownie” – IV edycja konkursu

Konkurs ten skierowany był do: przedszkoli, szkół (również tych które wchodzi w skład zespołów), specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych oraz uczelni wyższych z terenu województwa łódzkiego.

Celem Konkursu było dokonanie wyboru i dofinansowanie najlepszych i najciekawszych projektów w ramach dwóch bloków tematycznych polegających na:

- zagospodarowaniu wybranego miejsca na terenie należącym do placówki w celu utworzenia punktu dydaktycznego na potrzeby prowadzenia zajęć terenowych z edukacji ekologicznej i przyrodniczej,
- polepszeniu warunków nauczania poprzez utworzenie kreatywnych i pomysłowych nowych pracowni edukacyjnych w szkołach.

W 2022 r. zawarto 108 umów na łączną kwotę 6.136.392,00 zł. Dofinansowanie zostało przeznaczone m.in. na: zakup pomocy dydaktycznych, mebli, sprzętu audio-video oraz remont pracowni.

4. NAGRODY ZA DZIAŁALNOŚĆ NA RZECZ OCHRONY ŚRODOWISKA

NAGRODY

W 2022 roku ogłoszono IX edycję konkursu „Ekologiczny magister i doktor” o nagrodę WFOŚiGW w Łodzi. Jego celem było wyłonienie najlepszych, pod względem naukowym i praktycznym, prac magisterskich i rozpraw doktorskich z dziedziny ochrony środowiska oraz nagrodzenie ich autorów.

Konkurs ogłoszono w dwóch kategoriach:

- Ekologiczny magister,
- Ekologiczny doktor.

Łączna pula środków rozdysponowanych w 2022 r. w ramach ww. konkursu wyniosła 77.000,00 zł. Nagrodzono autorów 3 rozpraw doktorskich i przyznano dwa wyróżnienia oraz nagrodzono autorów 3 prac magisterskich.

Fot. 8. Uroczystość wręczenia nagród w finale IX edycji konkursu „Ekologiczny magister i doktor”

W 2022 r. związku z rozstrzygnięciem Konkursu w ramach XIX edycji Międzynarodowego Festiwalu Filmów Przyrodniczych im. Włodzimierza Puchalskiego Zarząd WFOŚiGW w Łodzi przyznał nagrodę pieniężną w wysokości 8.000,00 zł dla twórcy filmu o tematyce szczególnie wyróżniającej się działalnością na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej w województwie łódzkim, laureatowi: Grzegorzowi Sawickiemu - twórcy filmu: „Dolina Bzury – letnie dni”.

Ponadto w ramach Festiwalu „Łowickie Żniwa” w dniu 12.08.2022 r. przyznano 2 nagrody pieniężne za konsekwentne podejmowanie działań na rzecz ochrony środowiska w wysokości 25.000,00 zł każda dla:

- Ochotniczej Straży Pożarnej w Łowiczu,
- Ochotniczej Straży Pożarnej w Zdunach.

Łączna kwota wypłaconych nagród za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej przez WFOŚiGW w Łodzi w 2022 r. wyniosła 135.000,00 zł.

Patronat Zarządu

WFOŚiGW w Łodzi objął w roku 2022 patronatem honorowym wydarzenia o zasięgu wojewódzkim, a także wspierał przedsięwzięcia o zasięgu gminnym, powiatowym i lokalnym. WFOŚiGW w Łodzi jest liderem w zakresie ochrony środowiska na terenie województwa łódzkiego, który w roku 2022 objął patronatem honorowym m.in. następujące inicjatywy:

- IX Olimpiadę Wiedzy o Turystyce organizowaną przez Instytut Geografii Miast, Turyzmu i Geoinformacji Wydziału Nauk Geograficznych Uniwersytetu Łódzkiego,
- Konkurs „Dzikie Budule” dla szkół podstawowych woj. łódzkiego, którego przedmiotem jest wykonanie domku/hotelu dla owadów dziko żyjących organizowany przez Wojewódzki Związek Pszczelarzy w Łodzi,
- targi odnawialnych źródeł energii Jeziorsko „Promocja Gospodarcza Gminy i Miasta Warta szansą na Ożywienie Obszarów Peryferyjnych Województwa Łódzkiego” organizowane przez Sun Air Cooperation Gmina Warta - Urząd Miejski w Warcie,
- „XIX Międzynarodowy Festiwal Filmów Przyrodniczych im. Włodzimierza Puchalskiego” organizowany przez Wytwórnnię Filmów Oświatowych Sp. z o.o. w Łodzi,
- „II Ogólnopolska Konferencja „Ku nowoczesności i cyfryzacji – rozwój elektromobilności i paliw alternatywnych” zorganizowana w Teatrze Wielkim w Łodzi, przez Zgierski Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. Jana Pawła II w partnerstwie z Powiatem Zgierskim.

Efekty działalności środowiskowej

Efekty działalności środowiskowej w WFOŚiGW w Łodzi odnoszą się do aspektów bezpośrednich i pośrednich, a ich ocena dokonywana jest raz do roku w trakcie przeglądu zarządzania.

Efekty działalności w odniesieniu do aspektów pośrednich, związanych z poprawą stanu środowiska w województwie łódzkim oraz poszerzenia wiedzy, kształtowania postaw proekologicznych i indywidualnej odpowiedzialności za środowisko prezentowane są w „Sprawozdaniu z działalności WFOŚiGW w Łodzi” oraz publikowane w „Raporcie o stanie środowiska w województwie łódzkim” (ww. publikacje są dostępne na stronie internetowej Funduszu www.wfosigw.lodz.pl, GIOŚ – www.gios.gov.pl i w Dzienniku Urzędowym województwa łódzkiego).

W związku z tym, że bezpośrednio aspekty środowiskowe w takich obszarach jak: energia, materiał, woda, odpady, użytkowanie gruntów w odniesieniu do różnorodności biologicznej oraz emisje w działalności Funduszu nie są aspektami znaczącymi, nie zastosowano do nich wskaźników wymaganych w Rozp. Komisji (UE) 2018/2026 z dnia 19 grudnia 2018 r. zmieniające załącznik IV do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekzarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS) oraz sektorowego dokumentu referencyjnego dotyczącego najlepszych praktyk zarządzania środowiskowego, sektorowych wskaźników efektywności środowiskowej oraz kryteriów doskonałości dla sektora administracji publicznej wprowadzonych decyzją Komisji (UE) 2019/61 z dnia 19 grudnia 2018 r.

Natomiast w stosunku do pośrednich aspektów środowiskowych zastosowano inne wskaźniki dostosowane do specyfiki działalności związanej z finansowym wspieraniem przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Efekty działalności środowiskowej związane z aspektami bezpośrednimi

Fundusz monitoruje i ocenia efekty swojej bezpośredniej działalności w celu zminimalizowania negatywnego wpływu na środowisko, przy uwzględnieniu obowiązujących wymagań prawnych. W związku z tym rejestruje podstawowe parametry mające wpływ na stan środowiska, określa zestaw wskaźników, które są podstawą do oceny w danym roku. Ustala cele i zadania środowiskowe oraz programy zarządzania środowiskowego.

W odniesieniu do ilości zużywanej energii występuje systematyczna zniżka od roku 2016. W porównaniu z rokiem 2016 zużycie energii elektrycznej w roku 2021 było mniejsze o prawie 131.000 kWh. W roku 2021 r. zaobserwowano najmniejsze zużycie energii z uwagi na okres pandemii i związany z nią duży wolumen godzin pracy zdalnej świadczonej przez pracowników. W roku 2022 wolumen ten zaczął się zmniejszać, stąd nieznaczne zwiększenie zużycia energii elektrycznej w tym roku w stosunku do poprzedniego. Najlepiej jednak zmiany zużycia energii elektrycznej w kolejnych latach odzwierciedla wskaźnik jej zużycia na jednego pracownika, gdzie widać systematyczną coroczną obniżkę.

Produkcja energii fotowoltaicznej oscyluje w ostatnich latach w zakresie 16–19 MWh/rok w zależności od nasłonecznienia. Wzrost lub ubytek energii pozyskiwanej ze słońca oraz z ciepła/chłodu ziemi jest uzależniony od parametrów pogodowych w danym roku i niezależnym od sterowania. Tym niemniej produkcja energii fotowoltaicznej, pomimo zwiększonego nasłonecznienia, była mniejsza niż w roku poprzednim z uwagi na awarię dwóch inwerterów. Sumaryczne zużycie energii z obydwu źródeł pozostało na poziomie roku poprzedniego.

W roku 2022 obserwowane było zużycie większej ilości wody w stosunku do roku 2020, co spowodowane było mniejszą ilością opadów i wyższymi temperaturami, a co za tym idzie większą potrzebą nawadniania zieleni wokół budynku wodą z wodociągu miejskiego. Z tego samego powodu większej ilości wody wymagało również uzdatnianie powietrza w centralach wentylacyjnych (sekcje adiabatycznego zraszania). Ponadto usprawnieniu uległa instalacja do nawadniania terenów zielonych, przez co zaczęła pracować z większą wydajnością, dobierając wodę z miejskiej sieci wodociągowej (ilość wód opadowych gromadzonych w zbiornikach retencyjnych i wykorzystywanych do nawadniania terenów zielonych była niewystarczająca). Na zwiększone zapotrzebowanie wody mogło mieć również wpływ zwiększenie zatrudnienia w Funduszu i wspomniane wcześniej odejście od pracy zdalnej. W roku 2022 miało również miejsce kilka awarii instalacji wodociągowej skutkujących wypływem wody do kanalizacji.

Zwiększone zużycie papieru w roku 2022 spowodowane było kontynuacją realizacji cieszącego się bardzo dużym zainteresowaniem Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”. Ponadto w odpowiedzi na zapotrzebowanie mieszkańców województwa łódzkiego stale poszerza się oferta WFOŚiGW w Łodzi, co wiąże się z wytwarzaniem większej ilości dokumentacji, niezbędnej do prawidłowej obsługi programów i beneficjentów.

Tabela 39

Wskaźniki stosowane do nadzorowania bezpośredniego wpływu na środowisko

Wymagania EMAS	Nazwa (definicja wskaźnika) w systemie	Rok	Wielkość zużycia ogółem (Liczba A)	Liczba pracowników w (stan na 31 XII) (Liczba B)	Wielkość zużycia na 1 pracownika (R = A/B)	Jednostka
Efektywność energetyczna	Zużycie energii elektrycznej (do celów grzewczych i pozostałych) (zużycie na 1 pracownika)	2018	333 859 kWh	95	3 514,3	kWh/prac.
		2019	325 400 kWh	110	2 958,2	
		2020	325 188 kWh	120	2 709,9	
		2021	272 131 kWh	114	2 387,1	
		2022	278 324 kWh	133	2 092,7	
Woda	Zużycie wody (zużycie ogółem na 1 pracownika)	2018	1080 m ³	95	11,368	m ³ /prac.
		2019	1613 m ³	110	14,664	
		2020	1 090 m ³	120	9,083	
		2021	1 139 m ³	114	9,991	
		2022	2 579 m³	133	19,39	
Efektywne wykorzystanie materiałów	Zużycie papieru (ilość zużytego papieru na 1 pracownika)	2018	825 ryz	95	8,684	ryz/prac.
		2019	1 181 ryz	110	10,736	
		2020	1 447 ryz	120	12,058	
		2021	1 636 ryz	114	14,350	
		2022	1 915 ryz	133	14,40	
Odpady	Wytwarzane odpady komunalne (odpady ogółem na 1 pracownika)	2018	117 120 dm ³	95	1 232,84	dm ³ /prac.
		2019	133 120 dm ³	110	1 210,18	
		2020	141 800 dm ³	120	1 181,67	
		2021	132 560 dm ³	114	1 162,81	
		2022	135 960 dm³	133	1 022,26	

Odpady niebezpieczne	Wytwarzane odpady niebezpieczne (odpady niebezpieczne na 1 pracownika)	2018	3,700 Mg	95	0,039	Mg/prac.			
		2019	3,700 Mg	110	0,034				
		2020	3,765 Mg	120	0,031				
		2021	3,700 Mg	114	0,033				
		2022	3,840	133	0,029				
Różnorodność biologiczna	Użytkowanie ziemi w terenie zabudowanym (powierzchnia użytkowana przez Fundusz przypadająca na 1 pracownika)	2018	6 245 m ²	95	65,74	m ² /prac.			
		2019	8 468 m ²	110	76,98				
		2020	8 468 m ²	120	70,57				
		2021	8 468 m ²	114	74,28				
		2022	8 468 m²	133	63,67				
Emisja	Emisja ze spalania paliwa w samochodach służbowych (emisja na 1 pracownika) emisja do powietrza znikoma, dopuszczona prawem środowiskowym jako niezorganizowana	2018	2,93 Mg	95	0,031	Mg/prac.			
		2019	3,21 Mg	110	0,029				
		2020	2,98 Mg	120	0,025				
		2021	3,76 Mg	114	0,033				
		2022	4,36 Mg	133	0,033				
Energia odnawialna	Energia odnawialna wytworzona w Funduszu (wytworzona energia na 1 pracownika) w tym:								
	Mikroinstalacja fotowoltaiczna		2018	18 690 kWh	95	196,737	kWh/prac.		
	Dolne źródło ciepła	Ciepło		269,0 GJ		2,832	GJ/prac.		
		Chłód		492,1 GJ		5,180	GJ/prac.		
	Gruntowy powietrzny wymiennik ciepła	Ciepło		27,8 GJ		0,293	GJ/prac.		
		Chłód		15,0 GJ		0,158	GJ/prac.		
	Instalacja solarna			2 297,0 kWh		24,179	kWh/prac.		
	Mikroinstalacja fotowoltaiczna			2019		19 868 kWh	110	180,618	kWh/prac.
	Dolne źródło ciepła	Ciepło				257,0 GJ		2,336	GJ/prac.
		Chłód				542,9 GJ		4,935	GJ/prac.
	Gruntowy powietrzny wymiennik ciepła	Ciepło				25,9 GJ		0,235	GJ/prac.
		Chłód				21,1 GJ		0,192	GJ/prac.
	Instalacja solarna					2 428,0 kWh		22,073	kWh/prac.

	Mikroinstalacja fotowoltaiczna		16 444, kWh		137,033	kWh/prac.	
	Dolne źródło ciepła	Ciepło	236,0 GJ	2020	120	1,967	GJ/prac.
		Chłód	399,9 GJ			3,333	GJ/prac.
	Gruntowy powietrzny wymiennik ciepła	Ciepło	21,8 GJ			0,182	GJ/prac.
		Chłód	17,1 GJ			0,143	GJ/prac.
	Instalacja solarna		13 637,0 kWh			113,642	kWh/prac.
	Mikroinstalacja fotowoltaiczna		18 493 kWh			162,219	kWh/prac.
	Dolne źródło ciepła	Ciepło	255 GJ	2021	114	2,237	GJ/prac.
		Chłód	288 GJ			2,526	GJ/prac.
	Gruntowy powietrzny wymiennik ciepła	Ciepło	35,2 GJ			0,309	GJ/prac.
		Chłód	11,0 GJ			0,096	GJ/prac.
	Instalacja solarna		10 097 kWh			88,570	kWh/prac.
	Mikroinstalacja fotowoltaiczna		16 138,0 kWh			121,346	kWh/prac.
	Dolne źródło ciepła	Ciepło	238 GJ	2022	133	1,789	GJ/prac.
		Chłód	451 GJ			3,391	GJ/prac.
	Gruntowy powietrzny wymiennik ciepła	Ciepło	27,9 GJ			0,210	GJ/prac.
		Chłód	12,6 GJ			0,095	GJ/prac.
	Instalacja solarna		9 685 kWh			72,820	kWh/prac.

Efekty działalności środowiskowej związane z aspektami pośrednimi

➤ Działalność ustawowa Funduszu

WFOŚiGW w Łodzi dokonuje podsumowania oraz oceny efektów swojej działalności środowiskowej w odniesieniu do aspektów środowiskowych pośrednich od początków swojego funkcjonowania tj. od 30 lat, a w odniesieniu do 2022 r. są one szczegółowo prezentowane w Sprawozdaniu z działalności WFOŚiGW w Łodzi za rok 2022.

WPŁYWY

Wpływy Funduszu w okresie 2018–2019 nie przekraczały kwoty 285 mln zł, w latach 2020–2021 przekroczyły kwotę 300 mln zł, a w roku 2022 wyniosły 433 mln zł.

Znaczącymi pozycjami w strukturze wpływów są:

- opłaty za korzystanie ze środowiska;

- nadwyżki dochodów gmin i powiatów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych;
- spłaty rat pożyczek;
- inne.

Tabela 40

Struktura wpływów WFOŚiGW w Łodzi w latach 2018–2022 [tys. zł]

Wpływy	2018	2019	2020	2021	2022
Wpływy z opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych	63 441	61 690	48 237	63 955	66 637
Nadwyżki dochodów gmin i powiatów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych	63 266	48 086	74 106	68 167	71 804
Spłaty rat pożyczek	121 974	118 625	100 880	98 584	100 149
Odsetki z tytułu oprocentowania udzielonych pożyczek	12 886	11 085	9 066	8 808	7 284
Środki otrzymane z Unii Europejskiej	0	0	0	0	0
Inne (wpływy z NFOŚiGW)	21 176	29 609	75 502	123 412	187 843
Ogółem	282 743	269 095	307 791	362 926	433 716

Wpływy ogółem w 2022 r. wzrosły o ponad 19% w odniesieniu do roku 2021, w tym odnotowano w stosunku do roku 2021 wzrost: z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych o ponad 4 %, nadwyżki dochodów gmin i powiatów o ponad 5 %, spłaty rat pożyczek o ok. 2 %, wzrosły wpływy w pozycji inne o 52%, natomiast zmniejszyły się wpływy w pozycji z odsetek tytułu z tytułu oprocentowania udzielonych pożyczek gdzie nastąpiło ich zmniejszenie w odniesieniu do roku 2021 o ponad 17%.

WYDATKI

Wydatki w 2022 r. wyniosły 311,4 mln zł, z czego:

- wydatki zwrotne (pożyczki) – 29,5%;
- wydatki bezzwrotne – 24,2%;
- wydatki na zadania dofinansowywane z udostępnienia środków z NFOŚiGW – 40,2%;
- koszty działalności organów i biura Funduszu – 6,1%.

W 2022 r. najwyższą pozycję wydatków stanowiły pożyczki – 91,8 mln zł przekazane na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

W wydatkach bezzwrotnych w 2022 r. najwyższą kwotę stanowiły dotacje wypłacone na podstawie zawartych umów cywilno-prawnych na realizację przedsięwzięć proekologicznych – 63,9 mln, na

dofinansowanie zadań w formie dopłat do oprocentowania kredytów wypłacono 232 tys. zł, dla państwowych jednostek budżetowych przekazano środki w łącznej wysokości 11,1 mln zł.

W ramach pozycji „inne wydatki dotacyjne” w 2022 r. przekazano środki w wysokości 135 tys. zł na nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej.

Z udostępnionych środków z NFOŚiGW wydatkowano kwotę 125,3 mln zł na realizację zadań ekologicznych.

Najniższą kwotowo pozycję wydatków stanowiły koszty działalności i organów biura, na które przeznaczono 19,0 mln zł. Zostały one wydatkowane na wynagrodzenia, wydatki majątkowe własne, koszty finansowe oraz pozostałe koszty operacyjne.

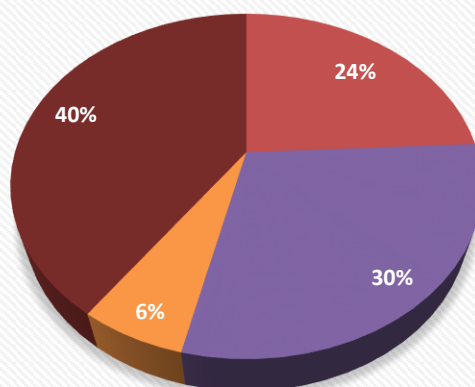
Tabela 41
Struktura wydatków WFOŚiGW w Łodzi w latach 2018–2022

Lp.	Wydatki	2018	2019	2020	2021	2022
1.	Wydatki bezzwrotne:	74 723	79 370	55 275	83 853	75 343
1.1.	Dotacje	56 440	70 543	52 778	77 521	63 913
1.2.	Przekazanie środków państwowym jednostkom budżetowym	4 804	2 917	2 054	5 892	11 064
1.3.	Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych	1 571	1 384	378	385	232
1.4.	Spląty rat kapitału kredytów bankowych	11 617	4 466	0	0	0
1.5.	Inne wydatki dotacyjne oraz nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska	291	60	65	55	135
2.	Wydatki zwrotne – Pożyczki	85 640	102 193	67 020	84 622	91 773
3.	Koszty działalności organów i biura Funduszu	13 433	14 587	15 795	16 203	19 015
4.	Wydatki z udostępnienie środków z NFOŚiGW	0	3 726	47 805	85 507	125 304
	Razem	173 796	199 876	185 895	270 185	311 435

Kierunki finansowania zadań proekologicznych

W 2022 roku WFOŚiGW w Łodzi udzielał wsparcia finansowego na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w tym częściowo dokonywał umorzeń pożyczek. Zgodnie z „Zasadami...” beneficjenci mogli wskazywać przeznaczenie umorzonej kwoty na realizację innego zadania proekologicznego lub występować z wnioskiem o umorzenie bez konieczności wskazania przeznaczenia środków z częściowego umorzenia na realizację kolejnego zadania proekologicznego.

Wydatki WFOŚiGW w Łodzi w 2022 r.

- Wydatki bezzwrotne (dotacje, przekazanie środków pjb, nagrody)
- Wydatki zwrotne – Pożyczki
- Koszty działalności organów i biura Funduszu
- Wydatki z udostępnienie środków z NFOŚiGW

Tabela 42

Wyłacone środki na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej (w tym programy priorytetowe i konkursy) oraz umorzone pożyczki w 2022 r. [tys. zł]

Wyszczególnienie	Pożyczki	Dotacje	Przekazanie środków pjb	Dopłaty do oprocentowania kredytów	Umorzenia	Ogółem
Udzielona pomoc według dziedzin	91 773	64 681	11 028	232	18 880	194 411
Ochrona powietrza	60 475	28 866	3 346	168	9 743	95 831
Ochrona zasobów wodnych	15 809	9 841	0	64	6 865	25 897
Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	9 529	11 047	0	0	148	23 851
Ochrona przyrody i krajobrazu	2 940	3 665	237,36	0	0	8 982
Edukacja ekologiczna	0	5 267	256,14	0	0	14 584

Badania naukowe i ekspertyzy, monitoring środowiska	0	480,73	414,52	0	0	2 661
Pozostałe zadania	3 019	5 514	6 773	0	2 125	18 548
Umorzenia bez przeznaczenia na proekologiczne środki zadanie					1 452	3 922
Nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska						135

W 2022 r. najwyższe dofinansowanie na kwotę 95,8 mln zł tj. 49,3% ogółu środków przeznaczonych na działalność ustawową udzielono na realizację zadań z dziedziny **Ochrony Powietrza**. Wsparcie otrzymały, poza inwestycjami realizowanymi w ramach programów priorytetowych, przedsięwzięcia obejmujące następujące grupy zadań:

- wykorzystanie odnawialnych źródeł energii,
- termomodernizacja obiektów, w tym wymiana źródła ciepła,
- modernizacja i rozbudowa sieci ciepłej,
- pozostałe zadania z ochrony powietrza.

Celem realizacji zadań z dziedziny Ochrony Powietrza było ograniczenie poziomu emisji związków siarki, azotu, tlenku węgla i pyłu oraz zwiększenie efektywności energetycznej.

Fot. 9. WFOŚiGW w Łodzi współfinansuje inwestycje, które w znaczącym stopniu wpływają na poprawę stanu środowiska w województwie łódzkim. Jedną z takich inwestycji jest elektrownia fotowoltaiczna Kozenin oddana do użytku w 2022 r.

Na inwestycje z dziedziny **Ochrona Zasobów Wodnych** Fundusz rozdysponował w 2022 r. kwotę 25,9 mln zł tj. 13,3% środków na realizację zadań inwestycyjnych z zakresu:

- budowy, rozbudowy, modernizacji oczyszczalni ścieków,
- budowa przydomowych oczyszczalni ścieków,
- budowy, rozbudowy sieci kanalizacyjnej,
- budowy, rozbudowy i modernizacji stacji uzdatniania wody, ujęć wody,
- budowy i modernizacji wodociągów.

Natomiast na wsparcie zadań z dziedziny **Gospodarka Odpadami i Ochrona Powierzchni Ziemi** przeznaczono kwotę 23,9 mln zł, co stanowiło 12,3% udzielonego ogółem wsparcia. Dofinansowanie obejmowało następujące grupy:

- usuwanie azbestu,
- selektywną zbiórkę odpadów,
- zakupu samochodu do odbioru odpadów.

W 2022 r. Fundusz, poza programem priorytetowym kierowanym dla osób fizycznych na usuwanie wyrobów zawierających azbest, zawarł 111 umów dotacji na łączną kwotę 4.337.822,67 zł na usuwanie azbestu z: jednostkami samorządu terytorialnego oraz Wspólnotą Mieszkaniową przy ul. Paderewskiego 31B w Łodzi. Środki zostały przeznaczone na unieszkodliwienie odpadów zawierających azbest pochodzących z pokryć dachowych oraz kanałów zsypanych, poprzez ich umieszczenie na składowisku odpadów niebezpiecznych. Dzięki realizacji wszystkich zadań polegających na usunięciu wyrobów zawierających azbest unieszkodliwieniu zostanie poddany azbest w szacowanej łącznej ilości ok. 11.583 Mg z 4.344 posesji.

Na zadania z dziedziny **Ochrony Przyrody i Krajobrazu** skierowano kwotę 8,98 mln zł. tj. 4,6% ogółu środków, które zostały przeznaczone na:

- prace leczniczo-pielęgnacyjne drzew i pomników przyrody,
- zwiększenie terenów zieleni,
- czynną ochronę gatunkową,
- tereny zielone wraz z bazą edukacyjną.

Natomiast w ramach dziedziny **Badania Naukowe i Ekspertyzy/Monitoring Środowiska** Fundusz przeznaczył na realizację kwotę w wysokości ponad 2,7 tys. zł (1,4% ogółu środków) na zadania zakwalifikowane do następujących grup: prace badawcze, wojewódzkie programy, plan gospodarki niskoemisyjnej, osprzęt wraz z urządzeniami i aparaturą

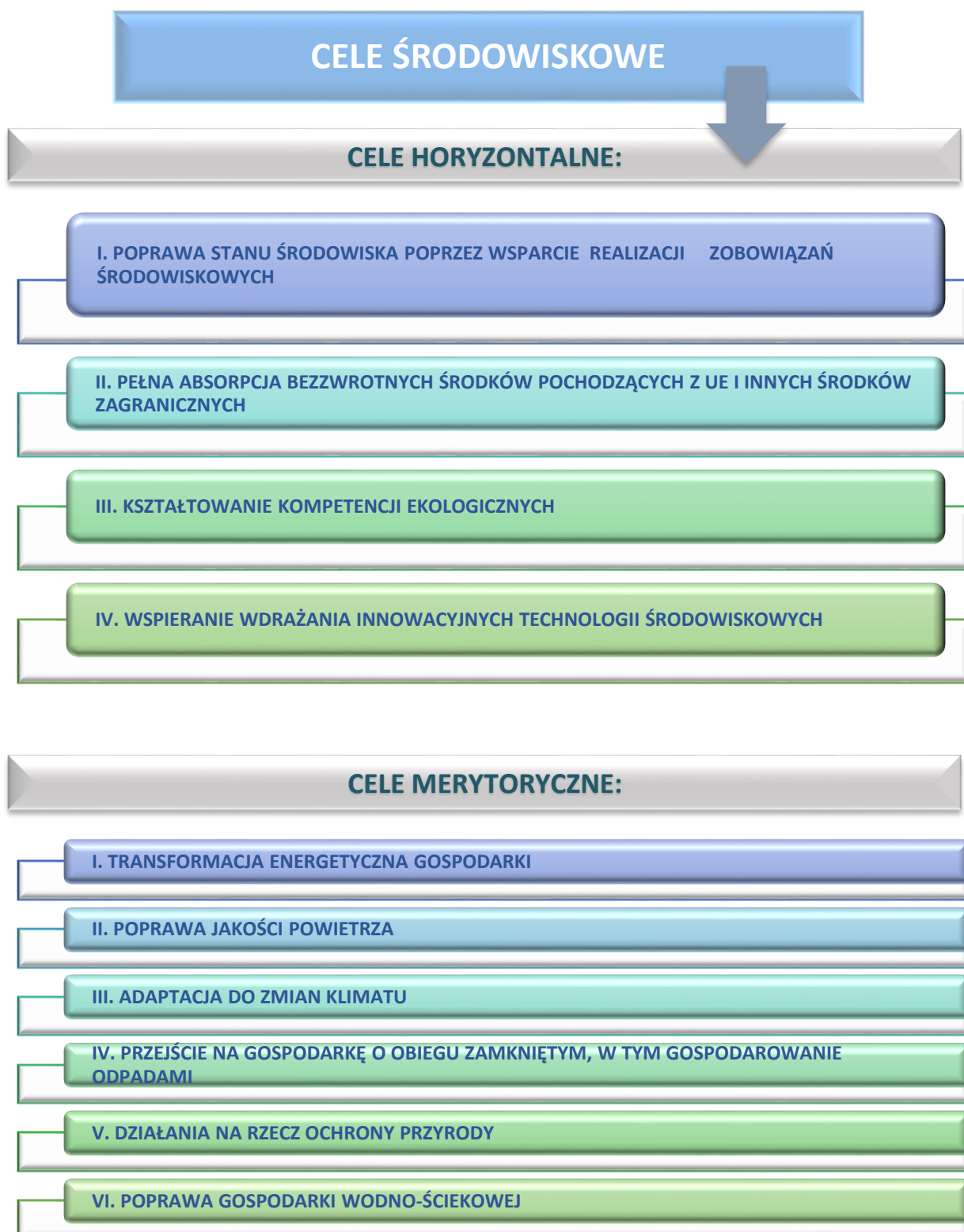
Na zadania w ramach dziedziny **Pozostałe Zadania Ochrony Środowiska** Fundusz w 2022 r. rozdysponował kwotę 18,5 mln zł, co stanowiło 9,4% ogółu środków, na przedsięwzięcia zakwalifikowanych do następujących grup: nadzwyczajne zagrożenia środowiska (usuwanie skutków działań żywiołów i poważnych awarii) oraz inne zadania ochrony środowiska.

W 2022 r. na działania w ramach dziedziny **Edukacja Ekologiczna** Fundusz przeznaczył kwotę 14,6 mln zł, co stanowiło 7,5% ogółu środków.

Fot. 10. Zajęcia w ramach dofinansowanej przez WFOŚiGW w Łodzi projektu "Kolorowa Lokomotywa 2022 – na ekologicznym szlaku".

W Strategii działania WFOŚiGW w Łodzi na lata 2021–2024 określone zostały cele środowiskowe horyzontalne i merytoryczne planowane do osiągnięcia w okresie obowiązywania Strategii.

Celami horyzontalnymi Funduszu realizowanymi w każdym z merytorycznych celów środowiskowych będzie:

- poprawa stanu środowiska poprzez wsparcie realizacji zobowiązań środowiskowych, w szczególności wynikających z prawa Unii Europejskiej;
- pełne wykorzystanie środków pochodzących z Unii Europejskiej i innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi przeznaczonych na ochronę środowiska i gospodarkę wodną;
- kształtowanie i wzmacnianie świadomości ekologicznej społeczeństwa, dzięki zwiększaniu poziomu kompetencji ekologicznych (tj. wiedzy o środowisku, praktycznych umiejętności oraz proekologicznej motywacji do zmiany postaw i codziennych zachowań);
- wdrażanie innowacji z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, poprawy efektywności energetycznej i wykorzystania energii z odnawialnych źródeł energii, gospodarki o obiegu zamkniętym (w tym ocen cyklu życia – ang. LCA), niskoemisyjności gospodarki oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy, rozwoju nowych technik i technologii służących między innymi racjonalnej gospodarce zasobami naturalnymi, zapobiegania powstawaniu lub ograniczenie emisji do środowiska.

W Strategii wprowadzono również wskaźniki ekologiczne służące do monitorowania osiągnięcia celów i zadań długoterminowych.

Poniżej zaprezentowano wskaźniki ekologiczne i rzeczowe wraz z zaplanowanymi wartościami do osiągnięcia na koniec okresu obowiązywania Strategii z zawartych umów w latach 2021–2024.

Wskaźniki ekologiczne i rzeczowe:

- **Ograniczenie lub uniknięcie emisji do powietrza:**
  - dwutlenku węgla – planowana wartość na koniec 2024 roku – 70.000 Mg/rok,
  - tlenków siarki – planowana wartość na koniec 2024 roku – 600 Mg/rok,
  - tlenków azotu – planowana wartość na koniec 2024 roku – 120 Mg/rok,
  - pyłów – planowana wartość na koniec 2024 roku – 200 Mg/rok,
- **Zainstalowana moc OZE** – planowana wartość na koniec 2024 roku - 18.000 kW;
- **Unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych zawierających azbest** – planowana wartość na koniec 2024 roku – 40.000 Mg;
- **Budowa rozbudowa, modernizacja oczyszczalni ścieków** – planowana wartość na koniec 2024 roku – 20 szt.;
- **Długość kanalizacji sanitarnej** – planowana wartość na koniec 2024 roku – 400 km;
- **Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków** – planowana wartość na koniec 2024 roku – 350 szt.;
- **Liczba wykonanych podłączeń kanalizacyjnych** – planowana wartość na koniec 2024 roku – 8.000 szt.;
- **Liczba nowo nasadzonych drzew** – planowana wartość na koniec 2024 roku – 3.200 szt.;
- **Liczba drzew poddanych pracom pielęgnacyjnym i zabezpieczającym** – planowana wartość na koniec 2024 roku – 12.000 szt.;
- **Liczba jednostek ratowniczo-gaśniczych (OSP, PSP, inne jednostki ratownicze) wyposażone w sprzęt i/lub samochody ratowniczo-gaśnicze** – planowana wartość na koniec 2024 roku – 400 szt.;
- **Liczba dofinansowanych projektów z zakresu edukacji ekologicznej** – planowana wartość na koniec 2024 roku – 900 szt.

PLANOWANE EFEKTY EKOLOGICZNE I RZECZOWE Z ZAWARTYCH W LATACH 2019–2022 UMÓW POŻYCZEK, DOTACJI, PRZEKAZANIA ŚRODKÓW PAŃSTWOWYM JEDNOSTKOM BUDŻETOWYM

Planowane efekty ekologiczne i rzeczowe wynikające z umów o dofinansowanie zawartych z Funduszem w latach 2019–2022 zostały zaprezentowane w poniższych tabelach. Analiza przedstawionych danych liczbowych pozwala ocenić stopień realizacji zaplanowanych efektów w poszczególnych latach.

Z uwagi na to, iż realizowane zadania przy współfinansowaniu Funduszu w większości są zadaniami inwestycyjnymi i w dużej mierze wieloletnimi to efekty ekologiczne i rzeczowe uzyskiwane są w okresie kilku lat od daty zawarcia umowy. Ma to miejsce w zakresie zadań realizowanych z dziedziny Ochrona Powietrza i Ochrony Zasobów Wodnych, gdzie planuje się osiągnięcie efektów ekologicznych latach 2022–2027. Zmiany wielkości osiągniętych efektów w odniesieniu do planowanych wynikają m.in. z faktu, iż część umów o dofinansowanie zawierana jest przez Fundusz jeszcze przed wyłonieniem wykonawcy zadania. Ma to znaczący wpływ na koszty i zakres rzeczowy zadania, co w konsekwencji przekłada się na osiągnięte efekty ekologiczne i rzeczowe.

Często na etapie realizacji dokonywane są zmiany w zakresie rzeczowym zadania spowodowane rezygnacją Beneficjentów końcowych z części zadań lub innymi nieprzewidzianymi okolicznościami.

Weryfikacja wykonanych zakresów rzeczowych i osiągniętych efektów ekologicznych następuje po zakończeniu zadania i przeprowadzeniu przez Fundusz kontroli.

W obecnej edycji Deklaracji za rok 2022 uzupełniono tabele o efekty ekologiczne i rzeczowe osiągnięte dla umów zawartych w latach 2019–2022 oraz przedstawiono plany ich realizacji w 2022 r.

Tabela 43

Efekty ekologiczne wynikające z umów zawartych w latach 2019–2022 r. Ochrona Powietrza

Wyszczególnienie	Jednostka	Rok zawarcia umowy	Planowany efekt	Suma efektów osiągniętych za lata 2019–2021	Efekt osiągnięty w 2022 roku	Suma efektów osiągniętych za lata 2019–2022
Redukcja emisji CO	Mg/rok	2019	265,92	186,54	66,95	253,49
		2020	128,70	10,02	84,75	94,77
		2021	152,07	2,71	34,17	36,88
		2022	125,50	-	2,57	2,57
Redukcja emisji CO ₂	Mg/rok	2019	20.194,4	10.746,84	7.647,18	18.394,02
		2020	16.121,22	2.571,16	9.842,05	12.413,21
		2021	26.307,98	312,95	4.889,94	5.202,89
		2022	24.101,06	-	382,22	382,22
Redukcja emisji NO _x	Mg/rok	2019	28,61	12,73	17,32	30,05
		2020	19,68	2,63	11,04	13,67
		2021	27,58	0,30	5,10	5,40
		2022	20,00	-	0,31	0,31
Redukcja emisji pyłu	Mg/rok	2019	75,00	51,76	27,37	79,13
		2020	29,68	2,83	24,48	27,31
		2021	35,22	0,37	7,14	7,51
		2022	23,85	-	0,72	0,72
Redukcja emisji SO ₂	Mg/rok	2019	156,86	61,26	85,56	146,82
		2020	65,75	8,19	44,60	52,79
		2021	84,62	1,26	14,34	15,60
		2022	51,02	-	1,89	1,89

Tabela 44

Efekty rzeczowe i ekologiczne wynikające z umów zawartych w 2019–2022 r. Ochrona Zasobów Wodnych

Wyszczególnienie	Jednostka	Rok zawarcia umowy	Planowany efekt	Suma efektów osiągniętych za lata 2019–2021	Efekt osiągnięty w 2022 roku	Suma efektów osiągniętych za lata 2019–2022
Oczyszczalnia ścieków						
Liczba (budowa/ rozbudowa/ modernizacja)	szt.	2019	4	4	0	4
		2020	4	3	0	3
		2021	4	1	1	2
		2022	5	-	1	1
Przepustowość	m ³ /dobę	2019	1.161,25	1.161,25	0,00	1.161,25
		2020	656,00	435,00	0,00	435,00
		2021	348,00	20,00	10,00	30,00
		2022	2.028,00	-	168,73	168,73
Przydomowe oczyszczalnie ścieków						
Liczba	szt.	2019	90	90	0	90
		2020	370	198	172	370
		2021	55	0	51	51
		2022	120	-	40	40
Przepustowość	m ³ /dobę	2019	72,45	72,45	0	72,45
		2020	300,29	166,01	137,70	303,71
		2021	42,50	0	37,70	37,70
		2022	129,00	-	87,37	87,37
Sieć kanalizacyjna sanitarna						
Długość	mb	2019	113.938,54	113.396,30	0	113.396,30
		2020	79.368,74	50.805,00	25.593,50	76.398,50
		2021	105.428,07	31.692,20	36.666,88	68.359,08
		2022	44.154,00	-	16.986,74	16.986,74
Ilość odejść bocznych	szt.	2019	2.317	2.322	0	2.322
		2020	1.852	1.002	743	1.745
		2021	1.820	688	638	1.326
		2022	1.263	-	557	557
Ilość ścieków	m ³ /rok	2019	236.156,41	481,80	61.506,10	61.987,90
		2020	209.997,37	38.295,80	438	38.733,80
		2021	230.079,92	0	0	0,00
		2022	181.958,90	-	0,00	0,00
Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszanego oczyszczania ścieków	RLM	2019	12.799	1.969	1.872	3.841
		2020	15.951	2.634	554	3.188
		2021	48.147	300	71	371
		2022	25.910	-	136	136

Wyszczególnienie	Jednostka	Rok zawarcia umowy	Planowany efekt	Suma efektów osiągniętych za lata 2019–2021	Efekt osiągnięty w 2022 roku	Suma efektów osiągniętych za lata 2019–2022
Sieć kanalizacyjna deszczowa						
Długość	mb	2019	3.678,14	3.568,80	0	3.568,80
		2020	4.010,38	2.844,97	1.259,86	4.104,83
		2021	279,96	0	0	0,00
		2022	0,00	-	0,00	0,00
Ilość ścieków	m ³ /rok	2019	44.796,50	44.658,50	0	44.658,50
		2020	170.141,10	158.639,10	11.502,00	170.141,10
		2021	2.147,66	0	0	0,00
		2022	0,00	-	0,00	0,00
Sieć wodociągowa i SUW						
Budowa/ przebudowa SUW	szt.	2019	6	6	0	6
		2020	2	2	0	2
		2021	4	0	3	3
		2022	4	-	2	2
Długość wodociągu	mb	2019	22.588,00	22.900,60	0	22.900,60
		2020	39.973,19	38.595,02	637,50	39.232,52
		2021	4.060,66	2.782,97	1.286,70	4.069,67
		2022	12.584,80	-	5.602,00	5.602,00
Liczba przyłączy wodociągowych	szt.	2019	310	1	0	1
		2020	116	7	0	7
		2021	183	0	3	3
		2022	145	-	5	5
Ilość wody dostarczanej	m ³ /rok	2019	52.749,80	0,00	0,00	0,00
		2020	22.144,55	3.175,00	0,00	3.175,00
		2021	3.175,50	0,00	0,00	0,00
		2022	30.835,20	-	547,50	547,50

Tabela 45

Przykładowe efekty rzeczowe i ekologiczne wynikające z umów zawartych w 2019–2022 r.
Ochrona Ziemi

Wyszczególnienie	Jednostka	Rok zawarcia umowy	Planowany efekt	Suma efektów osiągniętych za lata 2019–2021	Efekt osiągnięty w 2022 roku	Suma efektów osiągniętych za lata 2019–2022
Unieszkodliwienie odpadów niebezpiecznych zawierających azbest	Mg	2019	11.646,47	10.234,40	0	10.234,40
		2020	6.598,34	7.237,36	0	7.237,36
		2021	18.447,50	10.976,26	7.512,87	18.489,13
		2022	11.496,36	-	10.342,58	10.342,58
Budowa/modernizacja instalacji przetwarzania odpadów	szt.	2019	0	0	0	0
		2020	0	0	0	0
		2021	1	0	1	1
		2022	0	-	0	0

Tabela 46

Przykładowe efekty rzeczowe i ekologiczne wynikające z umów zawartych w 2019–2022 r.
Ochrona Przyrody i Krajobrazu

Wyszczególnienie	Jednostka	Rok zawarcia umowy	Planowany efekt	Suma efektów osiągniętych za lata 2019–2021	Efekt osiągnięty w 2022 roku	Suma efektów osiągniętych za lata 2019–2022
Prace leczniczo pielęgnacyjne, konserwacja i rekonstrukcja zieleni: drzewa i krzewy, pomniki przyrody	szt.	2019	2.718	2.718	0	2.718
		2020	4.908	4.636	697	5.333
		2021	1.949	1.234	123	1.357
		2022	306	-	186	186
Nowe nasadzenia: drzewa, krzewy, rośliny	szt.	2019	11.413	11.406	0	11.406
		2020	31.393	30.661	12.984	43.645
		2021	30.911	7.139	16.868	24.007
		2022	23.797	-	20.197	20.197
Powierzchnia obszarów, na których przywrócono lub zapewniono ochronę właściwego stanu ekosystemu	ha	2019	12,60	12,60	0,00	12,60
		2020	0,25	0,25	0,00	0,25
		2021	46,19	0,00	11,27	11,27
		2022	154,04	-	0,00	0,00
Powierzchnia terenów zieleni/parków, na których przeprowadzono prace pielęgnacyjne/nowe nasadzenia	ha	2019	181,24	181,24	0,00	181,24
		2020	148,62	148,62	13,75	162,37
		2021	427,48	4,5	358,50	363,00
		2022	14,94	-	0,00	0,00

Tabela 47

„Przykładowe efekty rzeczowe wynikające z umów zawartych w 2019–2022 r.
Badania Naukowe i Ekspertyzy, Pozostałe Zadania Ochrony Środowiska”

Wyszczególnienie	Jednostki	Rok zawarcia umowy	Planowany efekt	Suma efektów osiągniętych za lata 2019–2021	Efekt osiągnięty w 2022 roku	Suma efektów osiągniętych za lata 2019–2022
Samochód pożarniczy	szt.	2019	32	32	0	32
		2020	38	38	0	38
		2021	26	17	9	26
		2022	48	-	48	48
Samochód specjalny	szt.	2019	3	3	0	3
		2020	0	0	0	0
		2021	7	7	0	7
		2022	12	-	12	12

Wyszczególnienie	Jednostki	Rok zawarcia umowy	Planowany efekt	Suma efektów osiągniętych za lata 2019–2021	Efekt osiągnięty w 2022 roku	Suma efektów osiągniętych za lata 2019–2022
Pozostały sprzęt specjalistyczny (aparaty powietrzne, sygnalizatory bezruchu, drabiny przenośne, pilarki do betonu, systemy wczesnego ostrzegania, rozpieracze ramieniowe, nożyce, rozdrabniarki, zestaw do telewizyjnego monitoringu sieci kanalizacyjnej, zestaw do czyszczenia kanalizacji, namioty dekontaminacyjne, skokochrony, poduszki wysokociśnieniowe, kamery rewizyjne)	szt.	2019	3.529	3.529	0	3.529
		2020	3.517	3.508	0	3.508
		2021	2.335	2.329	54	2.383
		2022	3.515	-	2.925	2.925
Monitoring środowiska oraz wspomaganie zadań realizowanych przez WIOŚ	liczba zadań	2019	2	2	0	2
		2020	1	1	0	1
		2021	0	0	0	0
		2022	3	-	3	3
Programy wojewódzkie oraz programy usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest	liczba zadań	2019	5	5	0	5
		2020	2	2	0	2
		2021	0	0	0	0
		2022	4	-	4	4

Tabela 48

Przykładowe efekty rzeczowe wynikające z umów zawartych w 2019–2022 r. Edukacja Ekologiczna

Wyszczególnienie	Jednostki	Rok zawarcia umowy	Planowany efekt	Suma efektów osiągniętych za lata 2019–2021	Efekt osiągnięty w 2022 roku	Suma efektów osiągniętych za lata 2019–2022
Szacunkowa liczba osób bezpośrednio objętych edukacją ekologiczną	osoby	2019	288.520	209.744	20.741	230.485
		2020	155.296	163.215	1.386	164.601
		2021	77.941	52.766	22.390	75.156
		2022	150.345	-	55.894	55.894
Konferencje, seminaria, sympozja i szkolenia	szt.	2019	1.756	1.627	141	1.768
		2020	1.906	1.970	0	1.970
		2021	502	479	1	480
		2022	452	-	386	386
Liczba konkursów w ramach programów ekologicznych	szt.	2019	613	549	10	559
		2020	570	554	0	554
		2021	42	61	2	63
		2022	76	-	74	74
Liczba wycieczek	szt.	2019	1.188	771	139	910
		2020	621	626	0	626
		2021	58	58	1	59
		2022	91	-	59	59
Nasadzenia, zakup roślin	szt.	2019	11.220	10.917	0	10.917
		2020	10.770	10.219	0	10.219
		2021	15.605	0	16.201	16.201
		2022	18.251	-	251	251
Ogródki dydaktyczne	szt.	2019	48	47	0	47
		2020	26	26	0	26
		2021	29	0	29	29
		2022	37	-	0	0
Ekopracownie	szt.	2019	93	93	0	93
		2020	60	60	0	60
		2021	64	0	64	64
		2022	71	-	0	0
Zakup pomocy dydaktycznych	szt.	2019	18.022	18.480	65	18.545
		2020	15.954	16.097	0	16.097
		2021	14.653	2.566	6.669	9.235
		2022	8.906	-	1.365	1.365
Nakład publikacji/wydawnictwa	szt.	2019	139.463	94.115	24.800	118.915
		2020	74.800	76.300	0	76.300
		2021	32.000	10.500	21.500	32.000
		2022	215.500	-	6.000	6.000

Realizacja efektów ekologicznych i rzeczowych wynikających z umów podpisanych w latach 2019–2022 jest kontrolowana i weryfikowana oraz będzie podlegała prezentacji w kolejnych edycjach deklaracji środowiskowej.

➤ Działalność promocyjna

W 2022 r. w Funduszu prowadzono działalność promocyjną na podstawie „Strategii działania WFOŚiGW w Łodzi na lata 2021–2024 r.”.

W 2022 r. WFOŚiGW w Łodzi prowadził działania promocyjne poprzez:

- stronę internetową www.wfosigw.lodz.pl, która została rozbudowana o dodatkowe moduły/funkcjonalności, profil WFOŚiGW w Łodzi na portalu społecznościowym Facebook, który polubiło 3193 osób; liczba osób obserwujących stronę: 3662;
- organizację stoiska i eko warsztatów podczas plenerowych imprez dla mieszkańców woj. łódzkiego. Fundusz brał aktywny udział w 12 Piknikach Rodzinnych organizowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa łódzkiego, w Festynie „Żniwa łowickie” w Maurzycach, w „Łódzkim Festiwalu Mleka” w Sieradzu oraz w piknikach w ramach „Bity Regionów” (maj–wrzesień),

Fot. 11. Zielony Punkt Informacyjno-Konsultacyjny WFOŚiGW w Łodzi w festynie „Żniwa łowickie.”

- współpracę z Radio Łódź, między innymi przez 24 audycje pn. „Jestem eko” zrealizowane w od lipca do grudnia,
- współpracę z prasą poprzez publikacje promocyjno-informacyjne w następujących tytułach prasowych: Dziennik Łódzki, NaszeMiasto, Express Ilustrowany, Nowy Łowiczanie, Nasz Tygodnik Zduńska Wola, Co Nowego, 7 dni Tomaszów, Nad Wartą Weekend,

- aktywny udział w XIX Międzynarodowym Festiwalu Filmów Przyrodniczych im. Włodzimierza Puchalskiego,
- współpracę z TVP S.A. w Łodzi przy realizacji 12 audycji telewizyjnych w dwóch cyklach programowych pn. „Eko Trendy” i „Eko Innowacje”,
- organizację konkursów: „Mój prezent dla Ziemi”(kwiecień), „OZE ratuje planetę” przeznaczony dla dzieci szkół podstawowych (czerwiec), IX edycji Konkursu "Ekologiczny magister i doktor" o nagrodę WFOŚiGW w Łodzi,
- zorganizowanie IX edycji Dni Otwartych Funduszy Europejskich na terenie siedziby WFOŚiGW w Łodzi (październik 2022),
- wizyty w Państwowych Strażach Pożarnych na terenie województwa łódzkiego w ramach „Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych Część 2) Dofinansowanie zakupu sprzętu i wyposażenia jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych”,
- zaprojektowanie logotypu z okazji 30-lecia Funduszu, który przypada na 2023 rok,
- opracowanie i dystrybucję ulotek promujących programy priorytetowe dla osób fizycznych i jednostek samorządu terytorialnego, realizowanych przez WFOŚiGW w Łodzi,
- publikację i dystrybucję ulotek i broszur dotyczących Programu Czyste Powietrze (wrzesień),
- organizację bezpłatnych szkoleń on-line związanych z możliwością skorzystania z dofinansowania dla osób fizycznych,

Edukacja ekologiczna w siedzibie Funduszu

Od 2016 roku w siedzibie WFOŚiGW w Łodzi przy ul. Dubois 118 prowadzona jest edukacja ekologiczna poprzez prowadzenie zajęć warsztatowych. Głównym założeniem warsztatów jest przekonanie, że budowanie świadomości ekologicznej jest procesem, który powinien być rozłożony na lata. Dlatego ważne jest, aby tego rodzaju zajęcia były realizowane wśród dzieci i młodzieży nie tylko na lekcji, ale również wspólnie z instytucją, która wspiera inicjatywy służące ochronie środowiska w naszym województwie. W ten sposób dzieci i młodzież uczą się jak troszczyć się o rośliny i zwierzęta, segregować śmieci, oszczędzać prąd i wodę, dbać lepiej o swój region poznając go jednocześnie.

Efekty prac małych, jak i dorosłych mieszkańców, można znaleźć na FB i stronie internetowej Funduszu w zakładce „Dla Beneficjentów / Cześć Jestem EKO – edukacja ekologiczna w Funduszu / Galeria EKO-artystów”.

Na stronie internetowej, Fundusz systematycznie publikował kalendarz ekologiczny. Ponadto prowadzone były na portalu społecznościowym FB akcje ekologiczne nawiązujące do wydarzeń z kalendarza ekologicznego.

W maju 2022 r. 45 uczniów i nauczycieli z Hiszpanii, Grecji, Macedonii Północnej i Włoch uczestniczyło w zajęciach poprowadzonych w naszej siedzibie przez zastępcę prezesa WFOŚiGW w Łodzi – Annę Górczyńską, w ramach projektu „Europa bierze oddech”. Jego koordynatorem była Szkoła Podstawowa nr 4 w Sieradzu, która zaprosiła młodzież w ramach programu Erasmus+. Goście mogli poznać główne kierunki i inicjatywy podejmowane w zakresie ochrony środowiska. Duże zainteresowanie wzbudziła informacja o wykorzystywaniu paneli słonecznych oraz pomp ciepła do funkcjonowania budynku Funduszu. W trakcie zajęć poruszono także tematykę zagrożeń cywilizacyjnych i sposobów przeciwdziałania im. Projekt „Europa bierze oddech” ma przybliżyć uczniom zagadnienia związane z niską emisją, nie tylko z punktu widzenia lokalnego, ale i globalnego. Autorzy projektu liczą, że

wykształcą wśród młodych ludzi umiejętność współdziałania w dążeniu do osiągnięcia wspólnego celu, jakim jest ochrona przyrody i racjonalne korzystanie z jej dóbr.

Fot. 12. Międzynarodowa grupa młodzieży z wizytą w WFOŚiGW w Łodzi (maj 2022)

Uczestnictwo pracowników w systemie EMAS i współdziałanie ze społecznością lokalną

Ważnym elementem efektywnego funkcjonowania systemu EMAS jest zaangażowanie wszystkich pracowników oraz wsparcie i motywacja do podejmowania kolejnych działań w zakresie ochrony środowiska, którego udziela najwyższe kierownictwo Funduszu.

Pracownicy Biura uczestniczą w identyfikacji i ocenie aspektów środowiskowych, w identyfikacji ryzyk i szans, w przygotowywaniu kolejnych edycji Deklaracji środowiskowej.

W celu utrzymania w Funduszu Zintegrowanego Systemu Zarządzania Prezes Zarządu powołał Zespół, którego zadaniem jest m.in. opracowanie corocznej Deklaracji Środowiskowej zgodnie z wymogami Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) 1221/2009 z dnia 25.11.2009 r. (EMAS) oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) 2017/1505 z dnia 28.08.2017 r. zmieniające Załączniki I, II i III Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) 1221/2009 z dnia 25.11.2009 w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ek zarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS). Członkowie Zespołu dokonują między innymi aktualizacji dotyczących istotnych stron zainteresowanych oraz ich wymagań i oczekiwań wobec Funduszu.

W 2022 roku WFOŚiGW w Łodzi prowadził działania promocyjne m.in. na stronie internetowej, na profilu w portalu społecznościowym Facebook, w radio i TV, gazetach regionalnych i lokalnych czy poprzez banery informacyjne wyświetlane na portalach zewnętrznych.

Ogółem w 2022 r. doradcy WFOŚiGW w Łodzi udzielili ok. 1.135 porad i konsultacji - bezpośrednich lub mailowych. Dotyczyły one zarówno ogólnopolskich Programów Priorytetowych m.in.: „Czyste Powietrze”, „Moje ciepło”, „Ciepłe Mieszkanie” „Mój Prąd” i „Agroenergia jak i inwestycji realizowanych m.in. przez jednostki samorządu terytorialnego i przedsiębiorców w formie dotacji i pożyczek ze środków WFOŚiGW w Łodzi, w tym także uzupełniających krajowy wkład własny do funduszy pozyskanych z Unii Europejskiej.

Aktywność szkoleniowa odbywała się głównie w formie on-line. Spotkania odbywały się m.in. w ramach tzw. „Energetycznych czwartków”. Ogółem doradcy zorganizowali lub uczestniczyli w 83 szkoleniach i wydarzeniach on-line, a ich odbiorcami było ponad 3.600 osób. Dotyczyły one głównie Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” (68 szkoleń) i były dedykowane zarówno osobom fizycznym, energetykom gminnym jak również pracownikom gmin, które zawarły z Funduszem porozumienie dotyczące zasad promocji Programu oraz wsparcia i obsługi wnioskodawców. Pozostałe wydarzenia poświęcone były takim Programom Priorytetowym jak m.in. „Ciepłe Mieszkanie”, „Mój elektryk”, „Moje ciepło” czy ofercie finansowej Funduszu dla samorządów i przedsiębiorców.

Dodatkowo w ramach cyklicznych spotkań z doradcami energetycznymi realizowanych w ramach Projektu Doradztwa Energetycznego, doradcy z Łodzi prowadzili ogólnopolskie webinarium pn.: „**Biogazownie – w kierunku neutralności klimatycznej**”, w którym uczestniczyło 136 osób.

W czerwcu 2022 r., w ramach Projektu Doradztwa, zorganizowano konferencję pn.: „**Geotermia i OZE szansą na rozwój gmin i samowystarczalność energetyczną**”. Miała ona miejsce w Uniejowie i zgromadziła 64 uczestników, głównie spośród samorządów województwa łódzkiego zainteresowanych m.in. rozwojem geotermii oraz inwestycjami w inne odnawialne źródła energii, a także zarządzaniem energetycznym w gminie.

W ramach współpracy z sektorem finansów publicznych doradcy uczestniczyli także w 6 spotkaniach z samorządowcami i instytucjami kultury, prezentując ofertę finansową Funduszu na efektywność energetyczną i OZE.

W listopadzie i w grudniu 2022 r., w Dzienniku Łódzkim, doradcy opublikowali cykl 5 artykułów pod wspólnym tytułem „Energetyczne ABC” – Przewodnik Energetyczny na łamach których poruszono tematykę Projektu Doradztwa Energetycznego i zagadnień związanych z efektywnością energetyczną oraz z odnawialnymi źródłami energii.

W roku 2022 ogłoszono 3 konkursy dla dzieci i młodzieży – uczniów szkół podstawowych lub ponadpodstawowych:

- "Mój prezent dla Ziemi"
- "OZE ratuje planetę"
- „Mamy w planie oszczędzanie” - rozstrzygnięcie tego konkursu zaplanowano na rok 2023.

W roku 2022 po raz kolejny obchodzono takie wydarzenia jak Dni Otwarte Funduszy Europejskich oraz Międzynarodowy Dzień Czystego Powietrza dla Błękitnego Nieba. Podczas tych wydarzeń doradcy zaprezentowali cele Projektu oraz dotychczas zrealizowane działania. Uczestnicy mogli skorzystać z indywidualnych konsultacji oraz zapoznać się z wydanymi materiałami informacyjno-promocyjnymi. W ramach wydarzeń została również zorganizowana wystawa prac konkursowych dzieci i młodzieży. Można było również zapoznać się z zasadą działania kamery termowizyjnej.

Doradcy uczestniczyli także w 24 wydarzeniach oraz imprezach masowych/plenerowych m.in w:

- Piknikach z Produktem Polskim – „Bitwa Regionów”,
- Targach Energii Odnawialnej,
- Skierniewickich Dniach Energii,
- Forum Biznesu i Zrównoważonego Rozwoju,
- dożynkach,
- festynach i festiwalach,
- piknikach rodzinnych (wojewódzkich, gminnych i powiatowych).

Podczas tych wydarzeń doradcy obsługiwali m.in. punkty konsultacyjne dla przedsiębiorców i mieszkańców województwa łódzkiego.

Koszty kwalifikowane w ramach ww. projektu są w 100% refundowane ze środków Unii Europejskiej w ramach POIiŚ 2014-2020.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi od wielu lat prowadzi własną stronę internetową pod adresem: www.wfosigw.lodz.pl, na której umieszczone są wszystkie najważniejsze informacje dotyczące jego działalności. Jest ona na bieżąco aktualizowana i stanowi najbardziej popularne źródło pozyskiwania informacji. Na stronie znajdują się informacje dotyczące m.in. struktury organizacyjnej Funduszu ze wskazaniem danych kontaktowych do pracowników, Strategia działania na lata 2021–2024, Plan Działalności, sprawozdania z działalności, zasady udzielania pomocy finansowej ze środków WFOŚiGW w Łodzi, harmonogramy naborów wniosków, programy priorytetowe, zapisy i informacje o szkoleniach on-line i formularze wniosków o udzielenie dofinansowania.

Na stronie internetowej Funduszu znajdują się także informacje związane z funkcjonującym w WFOŚiGW w Łodzi Zintegrowanym Systemem Zarządzania, w zakładce „EMAS” zamieszczona jest aktualna edycja Deklaracji Środowiskowej oraz adres email, za pośrednictwem którego istnieje możliwość zadawania pytań, udzielania odpowiedzi i prowadzenie dialogu ze społecznością lokalną w zakresie oddziaływania na środowisko przez WFOŚiGW w Łodzi. Platforma została rozbudowana o dodatkowe moduły/ funkcjonalności (grudzień 2022)

Szybkim i sprawdzonym sposobem przekazywania przez Fundusz informacji jest prowadzony od 2012 roku profil na portalu społecznościowym Facebook. Ukazują się na nim posty dotyczące bieżącej działalności WFOŚiGW w Łodzi, informacje o programach priorytetowych, ogłaszanych konkursach oraz ważne informacje dotyczące stanu środowiska, w tym jego zagrożeń i ochrony.

W sprawie pytań i uwag dotyczących tego dokumentu oraz oddziaływania środowiskowego Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi prosimy o kontakt z Dyrektorem Biura Funduszu – Panią Aleksandrą Majchrzak-Pilarczyk (amajchrzak@wfosigw.lodz.pl).